

SEVGİ

DÜNYASI

OCAK 2026 Sayı: 685

İnsan Doğası Değişebilir mi?
Vicdan ve Kader

Onur Başkanı:
Dr. Refet Kayserilioğlu

Sahibi ve Genel Yayın Müdürü:
Ayşegül Kayserilioğlu

Yazı İşleri Müdürü:
Güngör Özyiğit

Yayın Kurulu:
Güngör Özyiğit
Nelda Bayraktar
Hale Ürkmezgil

Haberleşme
ve Okur/Abone İlişkileri:
0535 455 42 23

Yönetim Yeri:
Hayri Eğmezoğlu Sk. İkizler Apt.
No: 8 D: 32 Erenköy - İst.

Baskı:
Piktorya Dijital
Maltepe - İstanbul

İÇİNDEKİLER

Vicdan ve Kader 2
Dr. Refet Kayserilioğlu

İthal Malı
Materyalizm 7
Ahmet Kayserilioğlu

Bakış Açısı 15
Güngör Özyiğit

Suçta Sürüklenen Gençlik 17
Nihâl Gürsoy

Kendine Saygı 23
Seyhun Güleçyüz

Kıyamet,
Kat'i Yokoluş Değildir 29
Derleyen: İsmail Hakkı Acar

Kendinizi Bilmek 39
Çeviren: Nelda İnan

İnsan Doğası
Değişebilir mi? 45
Canlı Kryon Celsesi

Sevgili Dostlar

Bizden beklenen mükemmel olmak değil, zaman içinde şimdiki yaşantımızı, her türlü olumsuzluklara, geriye çekişlere, ayartıcılara rağmen yükselişimize en uygun bir şekilde değerlendirebilmemizdir. Çünkü varoluş, yaşamak, bu gezegende işimizi tamamladıktan sonra da sürecek, devam edecektir. O nedenle burada yaşarken her şeyin en doğrusunu, en üstünü, en mükemmelini, en güzelini yapmaya çalışmak yerine, içinde bulunduğumuz hâlden daha bilgisini, daha üstünü, daha doğrusunu, daha iyisini, daha faydalısını yapmaya odaklanmak daha akıllıca olacaktır bizler için. Çünkü bitmez tükenmez yolculuğun yolcuları bilirler ki: “O’nun varettileri hep eksiklidir ve yönleri onun için O’na doğrudur elbet” Eksikli olduğumuzu sürekli vurgulayarak aslında iyi ve üstün herhangi bir şeye lâıyk olmadığımızı, değersiz olduğumuzu bize fısıldayan vesvese verene rağmen bir karar vermek, artık gönül kapılarımızı tamamen açivermek öyle çok şey değiştirecektir ki bu yolda. Bunu henüz Dünyada yaşıyorken başarabilirsek, ki gereği budur, benliğimizin en içinde, en dipte üstü örtülmüş, gizli ve saklı duran asıl özümüz, asıl ışığımız kıpırdanmaya başlayacaktır ve usul usul, yavaş yavaş bize bir şeyler söylemeye çalışacaktır. O, üzerindeki örtülerin kaldırılmasıyla orantılı olarak kendini belli edebilen, ki onu yalnızca bizler yapabiliriz, âlemlerle olan bağımız, kılavuzumuzdur. Gönül kapılarımızın açılması, gönlümüzün asıl sevillecek olanı, Bizleri Sevgisinden Yaratan’ı hiç unutmadan tüm sevgilere saygıyla ve bilinçle açılmasıdır aslında. Sonsuzluğu bir ucundan yakalayabilmiş olanın artık yanlış yapma korkusu da iyice azalır. Bu yeni yıla bu niyetle, bu kararlarla başlamanız ne hayırlı bir adım olur...

En Derin Sevgilerimizle

SEVGİ DÜNYASI

*“Aklınız,
O'nun genel emrinin detayları
için lâzımdır size. Çünkü siz,
genelin içindeki detayları
değiştirebilirsiniz.
O'nun genel emri, sadece her
şeye "OL" deyivermektir.
Ve işte o çizgi sizin "KADER"
dediğiniz şeyin başlangıcıdır
şüphesiz. Siz üç yerinizden
bağlısınız:
Birincisi, ilk programda var
olmanızdır, siz bilmeden.
İkincisi, emir vermediğiniz
halde çalışan organlarınızdır,
siz bilmeden.
Üçüncüsü, her zaman bir
çekime tabi olduğunuzdur,
siz bilmeden.
Ve siz aklınızla her detayda
hayırlı iş yapabilirsiniz.
İşte bunun için eğitiliyor,
bunun için öğreniyorsunuz.”*

Dr. Refet Kayserilioğlu

Vicdan ve Kader

VİCDAN NEDİR?

Vicdan, doğruya uymamızı isteyen bir iç sesimizdir. O iç ses, biz yanlışla ve kötüye sapınca, bize azap vererek uyarır. İyide ve doğrudan olunca da bize huzur ve mutluluk verir. Vicdan aslında ruhumuzdur, ruhumuzun uyarı sesidir. Ruhumuz hükmünü, doğru diye benimsediği ve inandığı bilgilere uygun olarak verir. Daha doğrusu vicdanın hükmü, ruhun Yaşam İlkesi (Hayat Prensipleri) yaptığı bilgilere uygundur. Ruhun bilgisi ve tecrübesi arttıkça, kararları da daha üstün, ana esaslara daha uygun hale gelecektir. Buradan, farklı tekâmül seviyesindeki insanların vicdan hükümlerinin de farklı olacağı sonucu çıkar. Bir kimseyi üzen, ona vicdan azabı ve pişmanlıklar yaşatan bir davranış, bir başkasına göre gayet doğal ve iyi olabilir. Meselâ, bir kimseyi aldatmak, kandırmak, öylece ona maddi zararlar vermek,

doğruluğu ve iyiliği benimsemeye başlamış bir insana göre çok yanlış davranışlardır. Bunu yapan o doğru insan, günlerce üzülür, pişmanlık duyar ve vicdan azabı çeker. Hâlbuki aldatmayı akıllılık ve kurnazlık sayan bir geri insan, birisini aldattığı zaman bundan üzülme şöyle dursun, zevk bile alır. "Enayiye nasıl kandırdım" diye de övünebilir. O geri insan, kendisine dönecek kötülüklerin acısını çekerek, başkasını aldatmanın akıllılık ve gözaçıklık olmadığını, kötülük olduğunu elbet bir gün öğrenecektir. O zaman eski yaptıklarının azabını da çekecektir.

Hiç kimse sonsuz olarak kötü ve geri kalamayacağına göre, elbet bir gün uyanacak, doğruyu görecek, doğru yola gelecektir. Elbette kendi vicdanının da Yüce Yöneticilerin de ondan hesap soracağı döneme ulaşacaktır. Kötülükler er geç döner insana.

Arınmadan, borçlar ödenmeden, kırılan gönüller tamir edilmeden, haksızlığa ve zarara uğrayanların bağışlanması alınmadan da daha yukarılara çıkılamaz. Dünya, insan için bir yükselme ve arınma okulu olduğu kadar, sürekli bir deneme, sınanma, yani imtihan edilme ortamıdır. O sınanma ve imtihanlardan başarıyla geçenler daha yüce yerlere geçebilirler. Demek ki yükseldikçe, arındıkça, tüm insanlarla gönül birliğine ulaştıkça vicdanın sesi daha gür çıkacaktır. Doğru Yaşama Bilgilerini benimsedikçe ve onlara uygun davrandıkça vicdanın uyarıları daha doğru olacaktır.

Vicdanımızın, davranışlarımızı onaylaması, içimizi ferahlık, huzur, sevinç ve mutlulukla doldurur. Vicdanımızın bizi kınaması ise, gittikçe artan azap, pişmanlık ve kendini kötüleme duygularıyla doldurur. Aslında

insanın cenneti ve cehennemi kendi içindedir. İnsan kendi hükmünü, vicdanıyla kendisi verir. İnsanın gönlüne benimsettiği doğru esaslar artıkça, yani insan yükseldikçe ve arındıkça, vicdanının sesi daha gür çıkmaya başlar. Sevinci de tersine üzüntüsü de büyür. Vicdanlarının sesine, uyarılarına kulak verenler, onları dinleyenler daha çabuk yükselirler. Elbette yönetici ve koruyucu varlıklar, her kademedede insana yardım ederler. Yükselme yoluna girenlere o yardımlar artar. Kötülüklerden ve geriliklerden vazgeçmeyenlere, yükselmeye karşı direnenlere ise, başka türlü, azap verici yaptırımlar uygulanır. Akıllarını kullanmaları, doğru esasları benimsemeleri için ne gerekiyorsa yapılır.

KADER NEDİR?

Kader, hayatımızın önceden çizildiği, karşılaşacağımız olayların, hattâ kişilerin

önceden belirlendiği anlamına kullanılmaktadır. Halk arasında buna "Alın Yazısı" yeni Türkçede de "Yazgı" denmektedir. Bir kişinin alınına ne yazılmışsa, o, er geç başına gelir, inancı vardır. Bu görüşe ve inanışa göre, insanın aklının ve hür iradesinin önemi yoktur. İnsan bir robot gibi, dünyada kendisine çizilen rolü oynamakta ve sonra gitmektedir. Eğer böyle olsaydı, insanın hiçbir sorumluluğu olamazdı. O zaman cezayı da mükafatı da yani cenneti de cehennemi de hak edemezdi. Oysa insan akıl sahibidir. Aklına bağlı hür bir iradesi vardır. Akılla doğru ve yararlı bulduğu her şeyi yapabilmektedir.

Bazen başkalarına zarar da verebilmektedir. İşte bu sebepten insan akılla yaptığı bütün işlerden ve davranışlardan sorumludur, hattâ niyetinden bile. İyi niyetle başladığı bir iş kötü sonuçlanmışsa, o belki tecrübe ve bilgi eksikliğinden olur. İnsan buna üzülür, vicdan azabı çeker, ondan alınacak dersi öylece alır. Niyeti başta iyi olduğu için, sorumlu değildir. Ama kişinin kötü niyetle başladığı bir iş, o istemeden iyi sonuç vermişse, o iyi sonuçtan belki yararlanır fakat sorumluluktan kurtulamaz. Yüce Yöneticiler bir gün ondan, kötü niyetinin hesabını sorarlar.

Öyleyse kader yok mudur diyeceğiz? Kader hem vardır hem yoktur. Bizim irademizle, isteğimizle ve aklımızla yaptığımız şeyler önceden belirlenen, takdir edilen kaderler değildir. Aklımızla isteyerek, karar vererek yaptığımız şeylerin kazancı da zararı da bize aittir. Ama Yaratanımızın bizi ilk

başta yaratışı, sonra dünya bedeni içinde varedilişimiz, bizim isteğimize bağlı olmayan kaderlerdir. Sonra Dünya'ya gelişimizi, Dünya'dan gidişimizi biz belirlemiyoruz. Hangi ülkede doğacağımız, hangi ırktan, hangi milletten, hangi dinden olacağımız bize sorulmuyor. Bir de sessizce çalışan iç organlarımız, hormonlarımız bizim irademizle ve isteğimizle çalışmıyorlar. Belli bir otomatizmaya uyarak çalışıyorlar. Belki biz, iyi düşünce ve duygularımızla organlarımızın düzenli çalışmasına bir miktar katkıda bulunuyoruz. Kötü düşünce ve duygularımızla da onların çalışmasını bir miktar bozuyoruz. Fakat onlar bizim aklımızla ve irademizle çalışmıyorlar. Belli bir otomatizma içinde çalışıyorlar.

İşte böylece biz üç yönden bağlıyız, bir yönden, yani aklımızla yaptığımız işlerden serbestiz. Bağlı olduğumuz yönler;

ilk varoluşumuz, belli bir çekime uymak zorunda oluşumuz ve biz istemeden çalışan organlarımızdır. Bunlar bizim değiştiremeyeceğimiz kaderlerimizdir. Serbest olduğumuz yönler, yani aklımızla yapacaklarımız ise, ilâhi kanunlar önünde değerlendirilir. İyi yaptıklarımızın iyi sonuçlarıyla, kötü yaptıklarımızın kötü sonuçlarıyla karşılaşırız. İlâhi yasalar, kötülüğün de iyiliğin de er geç yapana döneceğini yazmaktadır. Aynı yasaya göre, insan ne ekerse, onu biçer. Geniş bir açıdan bakınca, insanın yaptığının sonuçlarıyla karşılaşması da bir nevi kader oluyor. Ama bu, insana zorla yaptırılan bir iş değildir. İnsanın aklıyla, isteyerek, hür iradesiyle yaptığının sonuçlarıyla karşılaşmasıdır.

Aslında insan hayatına yukarıdan bakınca, kader denilen şeylerin, insanın yükselmesini, arınmasını, birliğe ulaşmasını kolaylaştıracak yardımlar dizisi olduğunu görürüz.

Bir ebeveyn de çocuklarının yanlış ve zararlı işler yapmasını engellemek için, adım başında çocuğunun hareketlerini sınırlarlar. Caddede elini bırakmazlar; “Onu yapamazsın, bunu böyle yapacaksın” diye devamlı karışır. Bunlar çocuğa yardım değil midir? Ama ona müdahaledir, karışmadır. Çocuk bilgi ve tecrübe kazandıkça onu serbest bırakırlar. İnsanlar da yükseldikçe serbestlikleri artar. Öyle ise aklımızla ve hür irademizle yaptığımız işlerden sorumluyuz.

CENNET ve CEHENNEM

Karşılaşacağımız sonuçlar yaptıklarımızın karşılığıdır. Hep iyi işler yapan, beş basamağa uyarak sürekli kendisini yükselten hem bu dünyada hem ölüm ötesi hayatta hem de tekrar dünyaya gelişte, çok iyi durumlarla karşılaşır. Sürekli kötü işler yapan, kendine verilen hayatın değerini bilmeyen, zamanı ve

imkânları heder eden, yükselemeyen insanın karşılaştığı sıkıntılar ve azaplar vardır. Hem bu hayatta hem gelecek hayatta hem de öte dünyada değişen dozda ve şekillerde azaplarla karşılaşır. O azaplar kişinin cehennemidir, o huzurlar, mutluluklar, sevinçler ve iyi durumlar da kişinin cennetidir. Görüyoruz ki insan cennetini de cehennemini de kendi yaptıklarıyla kendisi hazırlıyor. Yaradan'ın kestiği bir ceza veya verdiği bir mükâfat değildir. O, ilâhi kanunlarını koymuştur. Yüce Yönetici varlıklar da kanunlar karşısında insanların davranışlarını tarafsız bir şekilde değerlendirmektedirler. Kişinin gelecek yaşamlarını o değerlendirmelere göre belirlemektedirler. Nereye gideceği, hangi şartlarda tekrar doğması gerektiği, hangi aileden geleceği gibi daha birçok hususu belirler.

Bu belirlemelerde daima kişinin tekâmülü, eksik ve hatalarından

nasıl kolay kurtulabileceği göz önünde tutulur. Dünya, insan için bir yükselme, eğitilme ve yetiştirme okuludur. İnsan, her konudan veya her dersten yapılacak imtihanlarda başarılı olmalıdır. Ve Dünya Okulu'nu başarı ile bitirebilmelidir.

Bu sonuca çabuk ulaşmak, kişinin yaşamın gayesini bilmesine, doğru yaşama bilgilerini çabuk öğrenip iyi uygulamasına bağlıdır. İnsan yükselecek, arınacak, tüm varlıklarla gönül birliği içinde olacak ve Yaradan'a doğru gidecektir. İnsan O'nun katına ve O'nun huzuruna çıkacaktır, O'nun kudretlerini gittikçe daha çok kullanmaya başlayacaktır. Yüce Yöneticilerden olacaktır. Esas büyük kader, insana böyle yüce bir yolun çizilmiş olmasıdır. Öyle yüce bir sonuç için her şeye katlanılır. Öyle değil mi?

Kişi, kendi cennetini ve cehennemini kendi gönlünde yaşar. Ama

imajları (hayalleri), çevresinde birçok görüntüler yaratabilir. Rüyalar bunun bir örneğidir. Güzelliklerle, mutluluklarla dolu rüyalar olduğu gibi, azaplarla, sıkıntılarla, korkularla dolu rüyalar da vardır. İnsanın vicdan hükümleri (yargıları) çeşitli mizansenler halinde karşısına çıkarlar. O mizansenler o olaylar dizisi, Koruyucu ve Yönetici varlıkların etkisiyle de kişinin gönlünde ve çevresinde oluşabilir. Gaye kişinin doğru yola, yükselme yoluna girmesidir. Yani sonuçta ona yardımdır olanlar.

"Ve biliniz ki, topyekûn siz, sizden öncekiler, sizden sonrakiler, bildikleriniz, bilecekleriniz, varoldunuz hiç yoktan. İşte siz, aslında hayrınıza var edilen her şeyi bulup, hayırla vermesini öğreniniz, gelip gitmek boşa olmasın diye. Geldiğiniz yerdir, gideceğiniz yer şüphesiz. Ve orada, yolculuğunuzdan sorulunca size, başınızı öne eğmekten korkunuz."

İthal Malı Materyalizm

Ahmet Kayserilioğlu, Psikolog

"Hristiyan Batı'da başlayan inkârcı materyalist akımın diğer ülkelerde de büyük etkisi olmuştu. III. Selim'den ve Tanzimat'tan başlayarak Batı'ya pencerelerini açan Türkiye'miz de bundan nasibini almakta gecikmemişti. Ülkemizde, Batı'daki gibi şiddetli bir din-bilim çatışması, engizisyon canavarlıkları yaşanmamış olmasına rağmen bu böyle olmuştu. Hem Batı hayranlığı hem de Müslüman dindarların davranışları, özellikle aydın kesimde inkârcılığın, nihilizmin, en azından agnostik düşüncenin (bilinmezcilik) artmasına neden olmuştu. Geri kalmamızda en büyük suçu İslâm'da görmek de bir modaydı sanki. İslâm'ın 1400 yıllık tarihsel akışına hiç göz atmadan, kendi çağındaki dindarların davranışlarına bakarak Marx'ın "Din afyondur" sözünün doğru-lamasını görüyorlardı her an. Dinin günümüzdeki uygulamaların Tanrı'nın gerçek dileğine uyup uymadığı konusunda elbette söyleyecek çok sözümüz var. Ama bu hep böyle mi idi acaba? İslâm'ın gerçekten doğru uygulandığı geçmiş yüzyıllarda dinin toplumları frenleyip geriletmesinin tam tersine, nasıl da ilerletip yükselttiğinin örneklerine kısaca bir göz atmamız bu nedenle çok önemli. Geçmişimizle övünüp yan gelip yatmak için değil, dinin gerçeklerini doğru değerlendirip, hayat görüşümüzü sağlam esaslar üzerine bina etmek için yapmalıyız bunu. Müslüman âlimlerin geçmişte özellikle pozitif bilimlere olağanüstü katkı-larını ve Batı'nın bugünkü bilimine temel taşı olduğu gerçeğini doğru kaynaklardan sizlere aktardıktan sonra, "Bugün ülkemizde ne yapmamız gerekir?" sorusu üzerinde kısaca duracağım.

İSLÂM GÜNEŞİ

Avrupa Orta Çağ'ın karanlık yıllarını yaşarken ve hiçbir ümit ışığı belirtisi göstermezken Yaradan'ın düzeninin eli boş durmuyordu. Bambaşka bir yerde bin yıldan beri uyuyan Arabistan çöllerinde görevlendirilen bir gülyüzlü peygamber Muhammed, Avrupa derin gaflet uykusunda iken büyük görevine başlıyordu. Onun 23 yıl gibi kısa bir zaman süresi içinde görevini nasıl üstün bir başarı ile tamamladığını, öldüğünde hemen hemen tüm Arabistan'ı İslâm bayrağı altında topladığını hepimiz biliriz. Ölümünden sonra yayılma hızı aynı temposunu korumuş, 80 yıl içinde İspanya'dan Çin'e kadar üç kıtaya yayılmışlardı. Kısa sürede dünya çapında yetenekli askerler, komutanlar, yöneticiler çıkarılması elbet önemliydi. Ama daha önemlisi, çöl insanının bin yıldır sırtını döndüğü bilgiye, araştırmaya, öğrenmeye, bulmaya Kur'an'ın emirleri ve peygamberin buyrukları doğrultusunda büyük bir aşk ve şevkle saldırmasıydı.

ÇEVİRMENLER ÇAĞI

O devirde Kur'an sadece ölülerin arkasından okunan, raflarda saklanan bir kitap değildi. Her satırı gönüllere gömülü, her âyeti davranışlara aksetmiş yaşanan bir kitaptı o. Müslümanlar "Bilenle bilmeyen bir olur mu?" âyetini hayatlarına uyguladılar. Ele geçirdikleri ülkelerin gayrimüslim bilginlerinin öğrencisi olmakta hiç tereddüt etmediler. Onlardan Hint, İran ve Eski Yunan

düşünce sistemlerini, Sokrat, Eflatun, (Platon) Aristo'yu ve o devirde bilgi namına ne varsa her şeyi öğrendiler. Çeşitli uygarlık eserlerini Arapça'ya çevirttiler. 750 ile 900 yılları arasında o kadar çok çeviri yapıldı ki, tarihçiler haklı olarak bu döneme "Çevirmenler Çağı" demektedirler. Ve bir de görüldü ki, gayrimüslim öğrencileri olan Müslümanlar öğretmenlerini çoktan geçmişler, başlamışlar onlara öğretmeye.

ALTIN ÇAĞ

Çevirmenler çağını izleyen 900-1100 yılları arasındaki 200 yıl boyunca İslâm düşünce hayatında gerçekten bir "Altın Devir" yaşanmıştı. Müslümanların öğrenme ve bilme aşklarının yanısıra, Kur'an ahlâkının sağladığı nizam ve huzur da uygarlığın gelişmesinde önemli rol oynuyordu. Nitekim dokuzuncu asırda Doğu Avrupa'dan Kudüs'e giden Hristiyan hacılar bunu itiraf ederek: "Hayat ve mallarımızın İslâm ülkelerinde kendi ülkemizden daha emniyet içinde olması bizi hayrete düşürdü" demişlerdir.

Rus din tarihçilerinden biri şöyle yazmaktadır: "Haçlı seferleri sırasında papazlar ve yerli Hristiyan halk, Müslüman hâkimiyeti altında yaşamayı, barbar Avrupalıların hâkimiyetine tercih ediyorlardı."

Altın devirde matematik, fizik, astronomi, tıp gibi pozitif bilimlerde olduğu gibi, felsefede de öylesine büyük bilginler yetişti ki, onların eser-

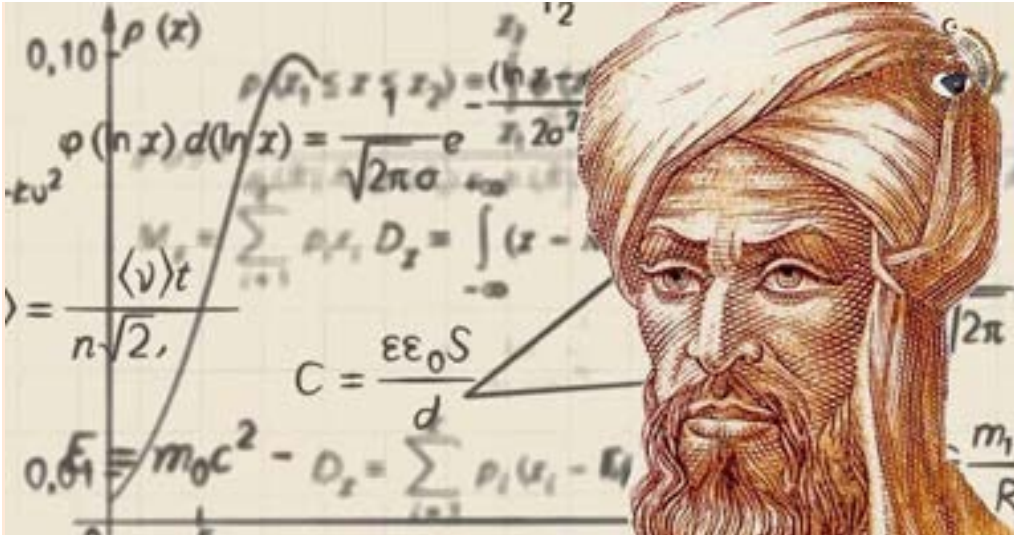
leri yüzyıllarca Avrupa'ya önderlik etti. Dokuzuncu yüzyılda da Harizmî ailesinin ve özellikle Musa el Harizmi'nin matematik çalışmalarıyla cebir ve denklemin ilk esasları kuruldu. Onun "El Cebr V'el - Mukabele" kitabının Lâtince çevirisinden denklem kurma ve çözme metodunu öğrenen Avrupalılar, bizim cebir diye bildiğimiz konuyu, bu nedenle 'Algebra' diye isimlendirdiler. Romen rakamlarıyla toplama, çıkarma, çarpma, bölme işlemlerinin ne kadar zor olabileceğini bir düşünün. Müslümanlar Hint kitaplarının çevirilerinden yararlanarak, sıfır dâhil on rakamlı ve her defasında 10 kat artan basamaklı desimal sayı yazma sistemini son derece kullanışlı hale getirdiler.

Musa El Harizmi'nin bir başka kitabından bu kolay sayı ve hesap sistemini öğrenen Avrupalılar, buna rağmen nice yüzyıllar elverişsiz Romen rakamlarıyla cebelleşe cebelleşe nihayet Harizmî'nin kolay yöntemini kullanarak

matematikte büyük aşamalar yapma imkânına kavuştular.

İbni Heysem ışık kanunlarının pek çoğunu buldu. Cabir bin Hayyan kimya biliminin temellerini attı. Tıp alanında İbni Sina'nın "Kanun" adlı eseri Orta Çağ'da hem Doğu'da hem Batı'da klasikleşti. 700 yıl Batı'ya tıbbı öğretti ve 19. yüzyıla kadar onu aşan da çıkmadı. Bu 200 yılın en belirgin tarafı Zekeriya Razi, Farabi, İbni Heysem, Biruni, İbni Sina gibi Altın Çağın büyüklerinin hem pozitif bilimlerde hem de özellikle Yunan felsefesinde birer üstat olmalarıdır. Onların hiçbiri tek taraflı bilgiye sahip değillerdi.

1200'lü yıllarda yaşamış olan Mevlâna İslâm'ın bu emsalsiz birikiminden yararlanarak eserlerini kaleme aldığından, bugün bile tüm dünyanın hayranlığını kazanmaktadır. Aynı yıllarda yaşamış olan Hristiyan din bilgini Aquino'lu Thomas ile Mevlâna'yı

karşılaştıracak bir doktora tezi, düşünce hayatında ve hayat görüşünde o devirde Doğu'nun Batı'ya karşı ezici üstünlüğünü açıkça gözler önüne serecektir.

Altın Çağda Zekeriya Razi'nin kurduğu, pozitif bilimleri temel kabul eden bir "Doğa Felsefesi" ekolü maalesef gelişemedi. Kur'an pek çok âyetinde evreni, doğayı, olayları incelemeyi öğütlediği halde bu yolda devam edilmemesi, Altın Çağın sonundan yani 1100'den itibaren bir duraklama devrine girilmesine sebep oldu. Osmanlı İmparatorluğu İslâm uygarlığının duraklama ve gerileme dönemlerinde hüküm sürdüğünden, Altın Çağdaki büyük bilimsel ilerlemenin bizde sürdürülememiş olmasını doğal karşılamalıyız.

İslâmiyet duraklamaya girerken, Tanrı'nın güneşi bu defa Avrupa'ya doğru yol alıyordu. İslâmiyet, insanlığın uygarlıktaki geçmiş birikimini toplamış, üstün katkılarla onu söz yerindeyse uçuşa hazır hale getirmiş ve orada durmuştu. Bu birikimi kim alır kullanırsa yükselecek olan o olacaktı. Çok şükür ki, Avrupa bu fırsatı iyi değerlendirdi.

Keşke pozitif bilimlerin yanısıra Kur'an'ın inançla, doğru yaşam kurallarıyla ilgili temel öğütlerine de kulak verip, Hristiyanlığa sokulmuş safsatalardan, hurafelerden kendilerini kurtarabilselerdi. Kur'an büyük bir hoşgörü ile Hristiyanlara şöyle seslenir: "İncil sahipleri, Allah'ın onda indirdiği ile hükmetsinler. Kim Allah'ın indirdiği ile

hükmetmezse işte onlar yoldan çıkmışlardır." (5/47)

Belli ki istenen din değiştirmeleri değil, dine insan eliyle sokulmuş yanlışlardan kurtulmalarıdır. Eğer bu yapılsaydı, bilim ilerlerken her defasında karşısında dinin yanlış dogmalarını bulmayacak, bunca kan dökülmeyecek, din ile bilimin arası bu denli açılmayacaktı. Madalyonun iki yüzü gibi, maddi ve manevi bilgiler bir bütünü oluşturacak şekilde sentez edilebilseydi, bugünün koyu materyalizmi hiç yaşanmadan insanı yok oluşun sınırına getiren bunca problemle karşılaşmadan günümüze ulaşılabilirdi.

1400 YILLIK BOŞLUK

Batı'nın, son kutsal kitap Kur'an'dan ve İslâm'ın manevi kültüründen bu denli uzak yaşaması içimde öyle bir yara ki, hiç olmazsa bundan sonraki yıllarda bu boşluk dolsun artık diyerek, geçmiş bir yazımda aynen şunları dile getirmekten kendimi alamamıştım: "İslâm'ın kutsal kitabı Kur'an; Hz. Muhammed'den önceki tüm peygamberleri ve getirdikleri ilâhi öğretileri kabul ve tasdik eder. Aslında Müslümanlığın ilk peygamber Hz. Âdem ile başladığını ve son nebi Hz. Muhammed ile tamamlandığını, yani Yaradan'ın katından gelen bilgilerle oluşmuş tüm semavi dinlerin aslında 'İslâm' olduğunu Kur'an açık âyetlerle, hiçbir aykırı yoruma fırsat tanımadan dosdoğru ortaya koyar. Daha da öteye giderek, tüm dinleri Hz. İbrahim'in tek

Tanrılı inancında anlaşıp birleşmeye davet eder.”

Kur'an'da en çok Hz. Musa ve Hz. İsa'nın adı anılır. Onların Tevrat ve İncil'de anlatılan mucizelerinin ve inananlarla yaptıkları emsalsiz mücadelelerin pek çoğu yeniden anlatılarak onaylanır. Hz. İsa'nın babası olmadan, Yaradan'ın emri ve melek Cebrail'in aracılığı ile bakire Meryem'in oğlu olarak doğduğu, beşikteyken konuştuğu, ölüleri diriltme gücüne sahip kılındığı Kur'an'da defalarca tekrarlanır.

Kur'an geçmiş peygamberleri ve kutsal kitapları onaylamakla beraber; insanların sonradan kitaplarda yaptığı ekleme ve çıkarmalara ve onlara dayanarak yaptıkları yanlış yorumlara şiddetle karşı çıkar. En çok üzerinde durduğu ve kesinlikle reddettiği ise, bazı Hristiyanların yorum üzerine yorum getirerek Hz. İsa'yı Tanrılaştırma yanlışlarıdır.

İnsanların bağınazlığına, eskiye sınıksız yapışarak yanıšta ısrar edip kendilerini yenilemekten, temizlemekten yoksun bırakmalarına, birliğe giden dümdüz yolu bırakıp yan yollarda ayrılık ve düşmanlık nâraları atmalarına tarihte ne kadar çok tanık olduk. Kur'an'ın başına gelen de aynısı. Tek Tanrılı İbrahim'in dininde birleşme çağrısı bile cevapsız kaldı. Ve 1400 yıl boyunca nice nesiller, nice milyarlar insanlığın ortak malı Kur'an'dan

mahrum yaşadı. Bu trajedi bugün de aynen böyle devam edip gidiyor.

Birliğe en çok muhtaç olduğumuz yok oluşumuzu ancak gerçekler üzerinde anlaşıp birleşmekle, ilâhi ahlâk kuralları ışığında yaşamakla önleyebileceğimiz bu hayati önemdeki günlerde; dünyanın en kültürlü Batı insanların da içinde olduğu dörtte üçlük dünya nüfusu ne yazık ki, Yaradan'ın katından gönderilmiş son öğütlerden, bilgilerden habersiz yaşıyor. Yunusları, Hacı Bektaşları, Mevlânaları yetiştirip olgunlaştıran bu ilâhi öğretisi değil mi idi? İnsanlığın kültür birikimindeki bu kayıp halkanın yerine konması, bu büyük boşluğun bir an önce doldurulması dünya barışı, dirliği, birliği, esenliği için vazgeçilmez bir görev yüklüyor sorumluluk sahibi hepimize!.. Peki ama bu nasıl mümkün olacak?

Kalın duvarlarla birbirinden ayrılmış dinler bunu tarih boyunca yapamadı, hattâ birbirlerinden her geçen gün daha da uzaklaştı. Yeni bir nebi ve yeni bir din gelmeyeceğini, Hz. Muhammed'in dinler dönemini kapattığını da biliyoruz. İşte ilâhi âlemin rehber varlıklar aracılığı ile insanlığa yeni bir kapı açması, yeni bir manevi aydınlanma çağı yaşatması, şimdilerde tam da bu ihtiyacın giderilmesi için olmakta dünyanın dört bir yanında...

Aslında rehber varlık bilgilerinin 200 yıllık bir mazisi var. Ama şu son yıllarda patlama tarzında her taraftaki küçük

ve büyük grupların medyumlar kanalı ile aktarılan bilgilerle aydınlatılıp yetiştirilmeleri dünya tarihinde bu yoğunlukta ilk yaşanan bir fenomen.

İşte bunlardan biri olan ABD Kaliforniya'da yıllardan beri bilgiler veren ve dünyanın her tarafını dolaşan, Birleşmiş Milletler'de bile pek çok celse yapan Kryon isimli rehber varlık, Batı insanının bu 1400 yıllık ilâhi bilgi boşluğunun kapatılmasının İncil ve yorumlarında Kur'an'ın da değindiği yanlışların giderilmesinin büyük önemine vakıf olduğundan, mesajlarında Hz. İsa, Hz. Muhammed ve İslâm'a sık sık değinmek gereğini duymaktadır.

Anlaşıyor ki, ancak rehber varlık bilgileriyle Batı aydınları kilisenin bağınazca set çekmelerine aldırış etmeden bu büyük 1400 yıllık boşluğu doldurup, dünya çapındaki kültür birliğinin temellerini atabileceklerdir.

"THE NEW YORK TIMES" GAZETESİNDE İSLÂM UYGARLIĞI

Kısaca değindiğim İslâm'ın o muhteşem yıllarını daha detaylı öğrenmek isteyenlere Alman doğubilimci Sigrig Hunke (1913-1999) hanımın Altın Kitaplar yayınevi tarafından yayınlanmış kısaltılmış çevirisi "Allah'ın Güneşi Avrupa'nın Üzerinde" kitabını ya da aynı eserin Bedir Yayınevi tarafından yayınlanmış olan "Avrupa'nın Üzerine Doğan İslâm Güneşi" adıyla tam

çevirisini okumalarımı hararetle tavsiye ederim.

Bilim tarihi ile ilgili değerli çalışmalarından dolayı önemli ödüller kazanmış olan Amerikalı fizik ve kozmoloji uzmanı Dennis Overby'nin 30 Ekim 2001'de The New York Times gazetesindeki İslâm uygarlığı ile ilgili yazısının Bilim ve Ütopya dergisinin Eylül 2010 sayısındaki çevirisinden bazı alıntılar yaparak geçmişteki İslâm uygarlığı ile ilgili en yeni görüşleri aktarmak istiyorum:

"Kur'an tarafından bilgiyi aramakla ve Tanrısal bildirimler için doğayı okumakla görevlendirilmiş ve ayrıca Eski Yunan hikmetinin kısmen gömülü kalmış hazinesinden esinlenmiş olan Müslümanlar, Orta Çağ boyunca dünyanın bilim merkezi olan bir toplum yaratmışlardı. Arap dili 500 yıl boyunca ilim ve irfanla aynı anlama gelmiş ve modern üniversitelerin öncüleri cebir, yıldızların adları ve hattâ deneysel bir araştırma olarak bilim anlayışı, bu Altın Çağın onur verici gelişmeleri arasında sayılmıştır. Oklahoma Üniversitesinden Bilim Tarihi profesörü Dr. Jamil Ragep, "Avrupa'daki hiçbir şey, takriben 1600 yılına gelinceye değin İslâm âleminde yapılanlarla karşılaştırılmaz" demektedir. Ancak tarihçilere bakılacak olursa, bu Altın Çağ hakkında hâlâ çok az şey bilinmektedir. Bu dönemden kalma büyük bilimsel yapıtlardan ancak birkaçı Arapça'dan çevrilmiştir. Ve binlerce yazma, henüz çağdaş âlimler

tarafından okunmamıştır. Dr. Sabra, İslâm bilim tarihini henüz incelenmeye başlanmamış bir alan olarak nitelendirmektedir. Bilginler şu hakikati dile getirirken çok büyük bir sıkıntı çekerler ve üzüntülü görünürler: İslâm'ın zengin entelektüel tarihi son yıllardaki olaylar yüzünden imaj kaybına uğramıştır. Geleneksel olarak İslâm, ilim ve irfanı teşvik etmiştir. Georgetown'daki Müslüman - Hıristiyan Mütâbakatı Merkezinden Dr. Osman Bakar: 'İslâm ile bilim arasında çatışma yoktur' demektedir.

Muhammed'in orduları, 7. ve 8. yüzyıllarda Arap yarımadasından çıktıklarında ve İspanya'dan İran'a kadar uzanan ülkelere yayıldıklarında Platon'un, Aristoteles'in, Demokritos'un, Pythagoras'ın, Archimedes'in, Hippokrates'in ve diğer Yunan düşünürlerinin

yapıtlarını da uygarlıklarına dâhil etmişlerdi. Dr. Lindberg: "Batı, Yunan biliminin yetersiz bir türevine, Doğu ise hepsine sahipti" demektedir.

965'de Irak'ta doğan İbnü'l Heysem modern optiğin temelinde bulunan ışık ve görme deneyleri yapmış, hattâ bilimin felsefi tartışmaların yanısıra deneye de dayanması gerektiğini söylemiştir. Dr. Lindberg'e göre: "O, Archimedes, Kepler ve Newton gibi büyük matematikçi bilginler arasında sayılmalıdır." Şimdi Özbekistan'a bağlı bir şehirde 973 yılında doğan matematikçi, astronom ve coğrafyacı El-Birûni, 13.000 sayfayı kapsayan 146 kadar kitap yazmıştır ve bunlardan birisi de Hindistan'la ilgili çok ayrıntılı bir sosyolojik ve coğrafi incelemedir. İbni Sinâ ise, 981'de şimdiki Özbekistan'da Buhara yakınlarında doğan bir hekim ve filozoftur. Kendisi 1 milyon kelimelelik bir tıp ansiklopedisi olan ve 17. yüzyıla kadar Batı'da bir el kitabı olarak kullanılan "Tıbbın Kanunları" adlı kitabı derlemiştir.

YANLIŞ UYGULAMALARA KULAK ASMADAN DİNİN ÖZÜNÜ ARAŞTIRMAYA KOYULMAK...

"İslâm bugün Kur'an'ın ve Hz. Muhammed'in dileğine uygun yaşanıyor mu?" sorusunu cevaplamak çok kolay. Esas görevi güzel ahlâkı öğütlemek ve yaşatmak olan dinin sadece şekil ve merasimleri öne alıp neredeyse

başörtüsüyle anılır olmasının doğru- luğu, iyiliği, bilgiyi, çalışmayı, sevgiyi geri planlara atmasının anlaşılır tarafı olabilir mi?

Yalnızca tek bir örnek bile, tutucu- luğun ne kadar dal budak saldığını apaçık ortaya koyuyor. Eski Diyanet İşleri Başkanlarından, Kur'an tefsiri dâhil pek çok değerli ilâhiyat kitabı yazarı Prof. Dr. Süleyman Ateş, sırf Kur'an'ın Bakara Suresinin 62. âyetini yorumlarken diğer din sahiplerinin de cennete gidebilecekleri sonucuna vardı diye, ne kadar tenkitlere, hücumlara, dışlamalara uğradı bilemezsiniz. Bir müftü "Süleyman Ateş Ateşle Oynuyor" diye kitap bile yazdı. Süleyman Ateş, "Bir Ömür Böyle Geçti" isimli anı kitabının ikinci cildinde bu konuda ken- disine yapılan hücum ve dışlamalardan acı acı yakınır.

Ama sadece bu görüntülere aldanıp dinin gerçek özünü hiç inceleme, araştırma gayretine girmeden inkâra sapmanın da anlaşılır hiçbir tarafı yok. Ve ne yazık ki, bugün aydın- larımızın pek çoğunun da yaptıkları tamamen budur. "Dinde zorlama yok- tur" ayeti, Kur'an'ın en son inen hüküm âyetlerindedir. Kimsenin inancını, ibadetini sorgulama hakkına hiçbirimiz sahip değiliz. Bu tamamıyla birey ile Âlemlerin Rabbi arasındaki bir konu olup, kimseyi de ilgilendirmez. Ne var ki, bin yıldan beri içinde yaşadığımız İslâm kültüründen bu denli habersiz yaşanmasını alabildiğine eleştirmek

hem hakkımız hem de boynumuzun borcudur. Aydınlarımızın kitaplarında bol bol Batı kültüründen alıntılar yapıldığı halde, İslâm kaynaklarından hemen hiç yararlanılmamasını neyle açıklayabiliriz acaba? Âyet ile hadis arasındaki farkı bile bilmemek övünüle- cek bir şey mi?

Atatürk'ün okuduğu kitaplar listesi bugün elimizde. Altını çize çize İslâm kültürü ve tarihi ile ilgili nice eserler okumuş. Atatürk'ün Elmalılı Hamdi Yazır'a hazırlatıp, devlet parası ile yayınlattığı, bugün hâlâ aşılamamış 9 ciltlik Kur'an tefsiri ve Buhari Hadisleri Külliyyatı da bizleri öğrenmeye yönelt- meyecekse başka ne yapılabilir ki? En azından tarihimizi ve halkımızı daha iyi anlayabilmek için bile olsa, mutlaka akıl ve mantık ışığında İslâm kültürünü yeterince inceleyip özümsemeliyiz. İnanıp inanmamak, uygulamayı uygulamakta herkes alabildiğine özgür.

Ülkemizde İslâm artık sadece geri kalmış yörelerin, köylülerin dini değil bugün. Yüksek tahsilli, bilimle aydın- lanmış dindar çok kişi var şimdi etrafımızda. Onlar eleştirisel bakmayı, akıl ve mantık süzgecinden geçirmeyi korkusuzca benimseyip, dinin özündeki hiçbir devirde değişmeyen ilâhi ahlâk prensiplerini halkımızla paylaşmanın aşkıni yaşadıklarında, İslâm kültürünü özümsemiş ama dinsel ritüellerden uzak yaşayan aydınlarımızla pek çok konuda anlayış birliğine varmaları ne kadar kolay olacak!

Bakış Açısı

Güngör Özyiğit, Psikolog

Napoli’de sık dükkân ve pastanelerin bulunduğu ışıklı bir çarşı. Ve çarşının kuytu bir köşesinde kambur, hayata küskün bir kokoreççi. Arada kendisine uğrayanlara, ince uzun bıçağı ile kokoreç kesip satarmış. Bir de pastanelerin birinde çalışan, şen şakrak, yakışıklı genç bir garson varmış. Dilinde Napoliten şarkılarıyla servis yaparken, herkes özellikle bayanlar beğeniyle seyredelermiş kendisini. O da yakışıklılığının farkında, beğenildiğinden emin, kasıtlıkça kasılrmış.

Günlerden bir gün, bu yakışıklı garson elinde tepsiyle artistik hareketlerle zikzaklar çizerek kamburun önünden geçerken ona doğru eğildiği bir sırada, kambur kokoreççi, kendisinden beklemeyen bir çeviklikle yerinden fırlayıp, keskin

bıçağını garsonun ensesine indirmiş. Ve garson kanlar içinde yere düşüp, hemen oracıkta ölmüş. Bağırışlar, çığırışlar sonucu koşuşan polisler, kambur kokoreççiyi yakalayıp, ellerini kelepçeleyerek götürmüşler.

Tüm Napoli halkı lânet yağdırıyormuş kambura. Ve “Mendebur herif, kıskandığı için öldürdü o yakışıklı delikanlıyı” diyorlarmış. O nedenle hiçbir avukat da halkın husumetini üstüne çekmemek için üstlenmiyormuş kamburun savunmasını.

İtalya’da idam cezası olmadığı için herkes kamburun en ağır ceza olan 666 yıl hapse mahkûm olacağını, öylece zindanda çürüye çürüye gebereceğini düşünüp rahatlıyormuş.

Tam bu sırada, gazeteden haberi okuyan, çiçeği burnunda idealist Milano’lu bir avukat Napoli’ye gelmiş ve kamburun savunmasını üzerine almış. Ve Milano’lu avukat, Napoli ağır ceza duruşmasında, herkesin kızgın bakışları karşısında ortaya çıkıp savunmasına başlamadan önce, sırtındaki cübbeyle öne doğru eğilip yargıçları selâmlayarak:

“Napoli’li sayın yargıçlar, size Lombardiya’lı yargıçların selâmlarını getirdim.” Yargıçlar duymazdan gelmişler bu gereksiz biraz da densiz başlangıcı. Avukat bu kez savcının önünde eğilip reverans yaparak aynı şeyi yinelemiş. “Sayın Napoli savcısı, size Lombardiya’lı savcılarının selâmlarını getirdim.”

Yargıçların yüzleri asılmış, kaşları çatılmış. Ve avukat yine yerlere kadar eğilerek: “Napoli jürisinin sayın üyeleri, size Lombardiya jürilerinin selâmlarını getirdim.”

İyice sinirlenen yargıç, elindeki tokmakla kürsüye vururken, bir yandan da kontrolünü kaybederek bas bas bağır-maya başlamış: “Avukat bey kendinize gelin, burası komedi sahnesi değil, Napoli ağır ceza mahkemesi!”

Bunun üzerine avukat tepeden tırnağa ciddiyet kesilerek savunmasını sürdür-müş: “Ya... Sayın yargıç, size hem de selâm sabahtan bahsedip, üç kere aynı şeyi söylediğimde, bana öfkelenip hakarete yeltendiniz. Oysa o, hani herkesin sevip beğendiği yakışıklı gar-son, feleğin sillesini yemiş şu zavallı

kambur kokoreççinin her yanından geçişte, günde en az yirmi kez “Kambur kambur” deyip dururdu. O da insan, onun da sizin gibi sinirleri var. Sonunda dayanamayıp vurdu bıçağını garsonun ensesine.”

Daha sonra avukatın çarşıdan alıp getirdiği tanıklarla yakışıklı garsonun, hemen her gün kokoreççiyle “Kambur kambur” diye alay ettiğine dair şahitlikte bulunmuşlar. Ve duruşma sonunda mahkeme, cinayette ağır bir kışkırtma olduğu gerekçesiyle kambur kokoreççiyi sadece üç yıla mahkûm etmiş.

Hukuk tarihine geçmiş bu olay, bize şunu öğretiyor: Kendimizi başkasının yerine koymadan, onun çarığını giyip bir süre yürümeden onun hakkında hüküm vermemeliyiz. Ve de olaylara bir tek yön-den değil, birçok açıdan bakmasını bilmeliyiz.

Kamburun birine sormuşlar: “Kendi kamburunun düzelmesini mi istersin, yoksa herkesin de senin gibi kambur olmasını mı? Kambur: “Benim gibi olmasını isterim.” Niçin diye sorulduğun-da ise şu cevabı verir: “Bana baktıkları gibi bakılmayacağını öğrenmeleri için.”

Bu bakış açısı bazen gerçeği çarpıtmak için de kullanılabilir. Şöyle ki: Kendisine giden her hastayı Hakkın rahmetine kavuşturan bir doktoru, avukatı, yargıç karşısında bakın nasıl savunuyor: “Yargıç bey, müvekkili olduğum doktoru hastaları çok seviyorlar. Öyle ki onun için hayat-larını bile fedâ ediyorlar!”

Suçta Sürüklenen Gençlik

Nihâl Gürsoy

Suç, kanunlar tarafından çizilen çerçevede topluma ve toplumu oluşturan birimlere yanlış veya zararlı olduğu için ceza tehdidiyle yasaklanan davranışları tanımlamaktadır. Suç davranışı bireyden topluma, toplumdan bireye uzanan çeşitli disiplinlerin (psikoloji, sosyoloji, hukuk, kriminoloji...) ortak konusudur. Suç davranışı bütün toplumlarda gözlemlenmesine karşın, farklı toplumlarda farklı sınıflar ve birimler içerisinde suç türleri ve sıklığı açısından çeşitlilik görülmektedir.

Toplumumuzda da suçta sürüklenme yaşının her yıl biraz daha düştüğü, en çok suç işleme yaşının 15 -17 yaş aralığında olduğu, bu yaş aralığındaki çocukların suç işleme oranının son yıllarda %15 oranında arttığı istatistiklerle tespit edilmiştir. İşlenen suçun niteliği hakkında yapılan araştırmalar ise hırsızlığın yanı sıra, cinayet, yaralamann ve cinsel içerikli suçların da ilk sıralarda olduğunu belirtmişlerdir. Ergenlerde

şiddet ve şiddete yönelik eylemlerdeki artışla birlikte uyuşturucu kullanımı ve satımı da belirgin olarak göze çarpmakta ve toplumsal yaşam için büyük riskler taşımaktadır.

21. yüzyılın eşliğinde bulunduğumuz bu dönemde, küreselleşme bütün kültürleri ve toplumları etkilemekte ve dönüştürmektedir. Bu gelişmelerden en çok etkilenen kesim ise, henüz yeni değerler geliştirmeye açık olan çocuklar ve gençler olmaktadır. Küreselleşmeye bağlı olarak gelişen kültürel çoğulculuk, bireyin kimliğinin çoğul kimlik çerçevesinde yapılanmasına neden olmakta ve kimliği parçalanmış hayatlara dönüştürmektedir. Postmodern zamanların ideolojisi haline gelmiş olan, tüketim kültürü ve haz ahlâkı yeni bir insan tipi ortaya çıkarmaktadır. Bireyci, kendini beğenen, kendi değerini sahip olduğu ve tükettikleriyle bir tutan, günlük çıkar ve isteklerinin peşinde koşan ve bunun için her yolu mübah sayan, vaktinin önemli bir kısmını sanal dünyada

geçiren, gerçek sevgi ve bağlılık duygusunun ne olduğunu bilmeyen, bundan yoksun gençler. Geçmiş ve gelecek hakkında ilgileri oluşmamış, hak ve adaleti kendi çerçevesinde gerçekleştirmeye çalışan, her türlü otoriteye karşı çıkmaya eğilimli, içinde kocaman bir boşluk taşıyan her şeye açık gençler, gerçeklik karşısında kolay ve çabuk hırçınlaşarak, ölçüsüz gereksiz tepkiler verebilirler.

Güç duygusuna duydukları hayranlık, genç yaşta sahip oldukları fiziksel gücü kullanmaya yönelik eylemlere dönüşebilir ve sorunlarını bu yolla çözmeye yatkınlık gösterebilirler ancak kendi başlarına yeterli ve güvenli bir güç odağı oluşturamadıklarında, küçük gruplar halinde yaşayarak birlikte eylem oluşturabilirler. Alkol ve uyuşturucu kullanmak ise her türlü deneyime açık olan bu yapıdaki gençlerde sıklıkla rastlanan bir durumdur.

Bu durum, içinde yaşadığımız çağın birçok uzmanın dile getirdiği gibi ahlâk ve değerler sorunu olduğunu ortaya koymaktadır. Bilimsel temellere dayalı çağdaş dünya görüşü ahlâki bir çerçeve sunamamakta, teknikte ve sosyal alanda gerçekleştirilen yeniliklerle ahlâki gelişim paralel ilerlememektedir. Değerler alanının zayıflaması, bireysel ve toplumsal pek çok sorunu beraberinde getirmektedir.

Bir toplumda güven, barış, hak ve adalet, merhamet, sorumluluk, sabır gibi değerlerin sarsılması, bazı değerlerin kaybolması ve önemini yitirmesi durumunda

çocuklar ve gençler, sağlam bir karakter ve bütünleşmiş bir kişilik oluşturamazlar. Bireylerin ve toplumun ruh sağlığı ciddi bir tehdit altına girer. Toplumsal bütünleşme ve dayanışma zayıflar.

Değerler, davranışlarımıza yön gösteren ilkeler ve standartlardır. Değerler, kişiye kendisini aşma, olaylar üzerinde kalıcı bir tutum sahibi olma imkânı sağlar. Değerlerimizi sağlıklı bir şekilde oturtmadığımızda, kişiliğimiz yetersiz ve etkisiz kalır. Yeterince üretici ve yaratıcı olamadığımız için; yıkıcı, saldırgan ve geriletici eğilimler güç kazanır ve iş başına geçer.

Bir toplumda değerlerin sarsılması ya da yıpranması, o toplumu anlamsızlığa ve amaçsızlığa sürüklediği gibi stres, bıkkınlık, huzursuzluk, hayatın donuklaşması ve kendine yabancılaşma gibi pek çok sorunu da beraberinde getirir. Bütün ilgi ve dikkatin maddi ve bilişsel alana çevrildiği, duygu ve gönül tarafının ihmâl edildiği dünyamızda, gençlik ve insanlık kendi bütünlüğünü ve anlam dünyasını yeniden ele geçirmenin telâşı içindedir bir yandan. Kişilerin, toplumların ve devletlerin özel siyasi ve ideolojik nedenlerle insanlığı kendi çerçevelerine hapsedmeleri sonucu; güç, rekabet, tüketim, teknoloji çılgınlığı gibi politikalar insanın kendisini unutturmasına yol açmıştır.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü'nün 2024 yılı verilerine göre; Türkiye, 0 -100 arasında yapılan değerlendirmede 34 puan almış, böylece Avrupa Birliği üye-

lik süreci içindeki ülkeler arasında en düşük puanı alan ülke olmuştur. Endeks, 180 ülkeyi kamu sektöründeki yolsuzluk algısına göre sıralayan küresel bir göstergedir. Endeks, 13 bağımsız veri kaynağına dayanmakta ve ülkeleri 0 ile 100 arasında bir ölçek üzerinde değerlendirmektedir. 0 puan yüksek yolsuzluk algısını, 100 puan ise temiz bir kamu sektörünü ifade eder. Türkiye 2013 yılından bu yana 16 puan daha kaybetmiş, giderek alt sıralara düşmüştür.

Toplumsal olarak bu konuda örnek oluşturamadığımız verilerle ortadayken gençlerimiz kimi ve neyi örnek alacaktır?

TÜİK kurumsal verilerine göre, 2024 yılında Güvenlik Birimi'ne gelen ve getirilen çocuk sayısı, 612.651 oldu. Bu oran 2023 yılına göre %9,5 artmış

durumdadır. Çocuklar, 279.620'si mağdur olarak, 202.785'i suça sürüklenmiş çocuk olarak, 96.438'i bilgisine başvurmak amacıyla, 18.561'i kayıp, 8.729'u kaba-hat işlediği iddiasıyla, 6.518'i diğer nedenlerle Güvenlik Birimi'ne gelmiş ya da getirilmiştir.

Suçta sürüklenen çocukların %40,4'ü yaralama, %16,6'ı hırsızlık, %8,2'si uyuşturucu kullanmak, satmak, %4,6'sı tehdit, %30,2'si diğer nedenlerle gelmiştir. Suça sürüklenen çocukların yaş ortalaması 12-17 aralığındadır.

ÇOCUKLARI SUÇA İTEN ETKENLER ve ÇÖZÜME YÖNELİK ÖNERİLER

Ergenlerde ve gençlerde suça sürüklenmenin çeşitli nedenleri vardır. Uzmanlar üç temel unsurun önemine dikkat çekmişlerdir.

- * Gencin yapısı, özellikleri ve yeteneklerine ilişkin etkenler.
- * Gencin yetiştiği aile yapısı, aile düzensizliği ve ana - baba ilişkileri.
- * Gencin ve ailenin içinde yaşadığı toplumsal ortam ve yaşam koşulları.

Bu etkenler birbiriyle sıkı sıkıya ilişkili olarak sonucu belirler. Gencin suça sürüklenmesi; ruhsal, zihinsel, ailesel ve toplumsal tüm olumsuz etkenlerin bir sonucudur. Çocuğun suç işlemede aile yapısının, çocuk sayısının, ekonomik sorunların, eğitim sistemlerinin, genetik faktörlerin, zekânın, köyden kente göçün, evsiz olmanın, bedensel ve ruhsal

hastalıkların, alkol ve uyuşturucu bağımlılığının önemli rolü olduğu belirtilmektedir.

Olumsuz sosyokültürel ve ekonomik etkenler bireyin kişilik yapısında suça yönelik eğilimlerin belirginleşmesine neden olmaktadır. Sosyal ve moral değerlerin zayıflaması, toplumsal yozlaşma, çalışmadan kazanma, haz peşinde koşarak isteklerini en kolay ve kısa yoldan gerçekleştirme arzusu, sahtecilik vb. gibi unsurlar, yaşam modelindeki maddi kalıp ve hedeflere ulaşmak için gençlerin motivasyonunu olumsuz yönde etkilemekte ve suça yöneltmektedir.

Yapılan pek çok araştırma, suçlu çocukların özel koşullarda ve belli ortamlarda özellikle yetiştirilmiş gibi suça itildiklerini doğrulamaktadır. Bu ortam genellikle sevgi ve saygıdan yoksun, güven vermeyen, karışık, düzensiz ve çatışmalı bir aile ortamıdır. Çocuğun kişilik gelişimini aksatacak, ruhsal uyumunu bozacak pek çok etken biraradadır. Kavga, geçimsizlik, ayrılık, içki, kaba disiplin, dayak, anlayışsızlık, ilgisizlik veya anti sosyal eğilimler vardır. Ailenin çocuktan beklentileri, çocuğun hayatını ve çevresiyle olan duygusal iletişimini önemli oranda etkileyecektir. İnsanın yaşamı boyunca seçme özgürlüğüne sahip olmadığı şeylerden biri de doğduğu ortam ve ailedir. Bireysel suç işleyenlerin geçmişleri incelendiğinde bunların erken çocuklukta yoksunluk çekmiş, anne-rince benimsenmemiş çocuklar olduğu görülmektedir. Sevgisiz büyüdüklerinden temel güven duyguları gelişmemiştir.

Toplu suça yönelmiş olanlar ise erken çocuklukta yoksunluk çekmemiş, daha sonraki yıllarda sevgi, bakım ve denetimleri yetersiz kalmış gençlerdir.

Toplu suça yönelen çocuklar, ortak bir hınçla kendilerini dışlayan toplumdan öç almaya yönelmektedirler. Kendilerini toplumun refahından pay alamayan, ezilmiş, itilmiş üyeler olarak görmekte, toplumun değer yargılarına sırt çevirmekte, yabancılaşmaktadırlar. Bu nedenle olumsuz bir kimlikle topluma başkaldırmaktadırlar. Ancak yoksul mahallelerde, her türlü yokluğun içinde davranış bozukluğu göstermeyen gençler de vardır. Bu çocukları suça itilmekten koruyan etkenler ailede aranmalıdır.

Suçla ilgili yapılan araştırmalar suçlu çocukların ailelerinin sorunlarından birinin de eğitimsizlik olduğunu göstermiştir. Eğitilmiş olmak, anne babaya hiç değilse kendi davranışlarını eleştirme ve denetleme imkânı vermektedir. Ailenin sosyoekonomik şartları, aile hayatının ruh sağlığını etkilediği gibi çocuğun kişiliğini de etkiler. Açlığa ve kötü hayat koşullarına maruz kalmış çocuklarda yoğun bir endişe görülür. Bu onun kişiliğinde derin izler bırakır ve çocukta sürekli bir güvensizlik hali görülür. Aile yaşamı düzenli, aile bağları güçlü olan ve yeterli sevgi alan, denetim gören gençler suça yönelmemektedir. Aile sorunları varsa hiç kuşkusuz yoksul sınıflardan gelen gençlerin yoldan çıkması, çevrenin ayartıcı etkisiyle daha kolay olmaktadır. Böylece toplum ve aile etkileri birbirini tamamlayıcı rol oynamaktadır.

O halde şiddet ve suça yönelik davranışların özellikle çocukluk döneminde ortaya çıkmaya başladığı ve giderek kronikleştiği göz önünde bulundurularak, şiddet davranışını önlemeye yönelik çabaların çocukluk dönemine yoğunlaştırılması gerekmektedir. Bu dönemlerde ortaya çıkan anti sosyal veya saldırgan kişilik yapısının olumlu sosyalleşme süreci içinde düzeltilmesi veya azaltılması mümkündür. Ayrıca ailelerin çocuklarına daha fazla zaman ayırması, akademik başarısızlıkları ile ilgilenmesi, okul ve arkadaşlık ilişkilerini gözlemlemesi, yeterli düzeyde koruma, kollama davranışını sağlaması, gerekirse uzman yardımı alması gerekmektedir. Devlet politikası olarak da aile yapısını koruyucu ve güçlendirici programların devreye sokulmasına ihtiyaç vardır. Milli ve manevi değerlerin benimsenmesi bakımından en başta anne ve babanın bu değerler için model oluşturması; dürüstlük, adalet, merhamet, saygı, sevgi, çalışkanlık gibi kesin doğruluğuna inanılan değerler konusunda ısrarlı bir otorite ortaya koyması gerekmektedir. Ailede sevgi ve şefkatin ağırlıklı olduğu, baskı ya da başıboşluğa yer vermeyen, kabul edilebilir denetim mekanizmalarına yer verilmelidir. Engeller karşısında hoşgörü ve gayret göstermenin başarılı olduğu, öfke ve saldırganlığın kontrol altına alındığı, haklı, dengeli ve tutarlı bir disiplin anlayışı uygulanmalıdır.

Geleneksel eğitimimizde ölçülülük ve kısıtlılık belirgindir. Bireyler girişken değildir ve kendi başlarına karar veremezler. Çocuklarda bağımsızlık ve

kendine güvenme yerine boyun eğme ve usluluk ödüllendirilir. Oysa anne ve babanın çocuğun kendini ifade etmesine izin vermesi, girişimcilik, araştırmacılık ve yaratıcılığını desteklemesi gerekmektedir. Bu tutum çocuğun güçlü bir benlik duygusu oluşturması bakımından çok önemlidir.

Çocuk ve gençlerimizin içinde bulunduğu tehlikelerden biri de görsel medya aracılığıyla gündemi işgal eden popüler kültürdür. Ağırlıklı olarak görsel medyadan alınan bilgiler, eleştiriye açık düşünme işlemlerinden geçmediği ve duygusal etkiler oluşturacak şekilde sunulduğu için gençlerin tutum ve davranışlarını etkilemesi kolaylaşmaktadır. Kültürümüzde yer alan mevcut norm ve değerlerden giderek uzaklaşan yayınlarla, reklâm ve dizilerde yer alan yaşam biçimleri gençleri etkilemektedir. Dizilerde sunulan alkol ve uyuşturucu sahneleriyle sapkın, ahlâki çerçeveden uzak ilişki biçimleri, ihanet, şiddet içeren olaylar, sahtekârlıklar normal ve doğal olarak kamunun önünde sergilenmektedir. Bu tür yayınlar henüz gelişim aşamasını tamamlamamış çocuk ve gençler için eğitsel açıdan sakıncalıdır. Bu tür yayınların ilgililer tarafından sıkı bir şekilde denetimlerinin yapılması ve önlenmesi gerekmektedir.

Gençlerimizin boş zamanlarını olumlu ve verimli bir şekilde değerlendirme imkânlarının sağlanması için gereken şartların oluşturulması gerekir. Enerji ve yaratıcılıklarının spor alanları, halk oyunları merkezleri, müzik ve resim sanatları-

na yönelik atölyelerle, geleneksel sanatlar ve sosyal hizmete yönelik etkinlikler aracılığıyla devlet politikalarıyla da desteklenmesi gerekmektedir. Okullarda bu faaliyetler için alan açılmalı, yeterli imkânlar sağlanmalı ve rehberlik hizmetleri güçlendirilerek sağlanmalıdır. Diğer yandan yerel yönetimlerin çocuk evleri, gençlik evleri gibi sosyal ve kültürel mekânlar oluşturması çocuk ve gençlerimizin sosyal uyum süreçleri ve toplumsallaşmaları açısından çok önemlidir.

İnsanın ahlâk ve karakterinin yücelmesine hizmet etmeyen bir eğitim ve bilgi anlayışı, bozucu, yıkıcı ve yetersiz olmaktan kendisini kurtaramaz. Her türlü eğitim ve öğretimin temel amacı insanın erdeme ulaşmasına yardımcı olmaktır. Okulların bireylere, olumlu davranış eğilimlerinin kazandırılması, geliştirilmesi ve sürdürülmesinde önemli bir görevi bulunmaktadır. Amerika başta olmak üzere Dünyadaki pek çok ülkede eğitim reformlarının en önemli bölümünü ‘karakter eğitimi’ alanı oluşturmaktadır.

Değerler eğitiminde başarılı olabilmek için öğretmenlerin, ahlâki ve değer boyutunu anlama, içselleştirme, örnek olma ve bunları öğrencilerine aktarabilme yeterliliğine sahip olmalarının yanında özel bir dil kullanmaları da gerekmektedir. Üniversitelerimizin öğretmen yetiştiren bölümlerinde değerler eğitimi ayrıca ve önemle ele alınmalı okullarda görev yapan öğretmenlerimiz de seminer ve destek programları ile bu konuda güçlendirilmelidir.

Okuldaki şiddetin engellenmesi için üzerinde durulması gereken hususlar ise öğrencilerin okula olan bağlılıklarının artırılması için öğrencilerin okul personeli ve öğretmenlerle birlikte yürütecekleri sosyal sorumluluk projeleri geliştirmek, problemlili öğrencilerin ailelerine rehberlik hizmeti vermek, medyanın şiddet içeren eylemler konusunda duyarlı bir yayıncılık anlayışı sürdürmesi sayılabilir. Ayrıca şiddet davranışlarının temelinde öfkeyi kontrol edememe, çatışmaya ilişkin problemleri çözememe ve empati duygusunun zayıflığı yatmaktadır. Öfke denetimi veya yönetimi, dürtü denetimi, problem ve çatışma çözme becerilerinin geliştirilmesi gibi bazı programların gündeme alınarak uygulamaya konulması önemli katkılar sağlayacaktır. Bu eğitimin aile içinde kazanılması gerekiyorsa da her çocuk böyle bir şansa sahip olamamaktadır.

Geleceğimizin mimarı olan gençlerimiz ülkemizin serveti, gücü ve umududur. Gençler, toplumun en önemli yapı taşlarıdır. Toplum yaşamının huzuru, mutluluğu ve gelişimi, gençlerin donanımı, eğitim ve öğretimiyle oluşacak değerleriyle oluşacaktır.

Kaynakça:

- “Çocuk ve Gençlerde Şiddet Olgusu ve Önlenmesine Yönelik Öneriler” Prof. Dr. H. Hökelekli
 “Ahlâki Değerler ve Toplumsal Değişme” Prof. Dr. Y. Esmer
 “İnsandaki Yıkıcılığın Kaynakları” Eric Fromm

Kendine Saygı

Seyhun Güleçyüz

**“O sizin için sizden önce her şeye saygı istiyor,
birbirinize, birbirinizin diline, birbirinizin özüne,
birbirinizin diline.”**

Bizim Celselerimiz

Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde saygı şöyle tanımlanmıştır: “Değeri üstünlüğü, yararlılığı, yaşlılığı

dolayısıyla bir kimseye bir canlıya karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi ya da sadece olumlu duygudur.” Saygı; başkalarını rahatsız etmekten kaçınmaktır.

Felsefede “Saygı” kavramı kişi ve kişilerin birbirlerinin yaşam alanlarına, yaşam haklarına, fikirsel farklılıklarına önyargısız bir tutum sergilemesidir.

İnsanın insana farksızlığını idrak edenler için saygı: Her insanın ve her canlının O'nun sevgisinden, özünden var edildiğine inanıp, gösterilen değer duygusu ve davranışıdır. Saygı kavramı içten gelen bir duygudur. Genellikle insan üzerinden tanımlansa da değerliliği ve yararlılığı olan tüm insan, hayvan ve doğayı da içine alan, onların yaşamlarına rahatsızlık vermektan çekinen sorumluluk duygusudur. Her insan değerli ve eşsizdir. Hiç kimseyi kendimizden ayrı görüp ötelemeye, horlamaya hakkımız yoktur. Hangi dilden ve dinden, coğrafyadan, düşünce, fikirten olursa olsun herkesin, her canlının yaşama, kendini ifade etme hakkı vardır ve saygı duyulmalıdır. Saygı, görünüşte bazılarına biçimsel bir seremoni gibi görölmek istense de bu doğru değıldir.

Saygı Hak Edilmeli midir?

Saygıda fedakârlık, sabır ve tolerans vardır. Göstermelik olamaz ve emek

verilerek ortaya konulması gerekir. Öyleyse gerçekten saygı duymak ve göstermek için, karşılığında da saygı görmek için yukarıdaki üç maddeyi içine alan bir emek vermeliyiz. Bu emeğı, çabayı önce kendimize sonra karşımızdaki insana, onu severek, toleransla, gerektiğinde uğruna fedakârlık yaparak sabırla tanımamız gerek. Böyle bir emekle elde edilen, karşı tarafın da bize saygı duymasını sağlar. “Sevmek zorunda değilsin ama saygı göstermek zorundasın” sözünden anlaşılması gereken şey, saygının özünde bir tutarlılığının olduğı, gösterilen saygının birer erdemi olmasının gerekliliğıdir.

Bizim Celselerimiz'de “Her insan eşsiz bir varlıktır” diyor. İnsan insana bu şekilde bakınca saygıyı yaşamın bir felsefesi haline getirebilir. İçinde saygı tohumu olan, saygıyla beslenen sevgiler insanları birliğe götürür. Saygı, ilişkide olunan, iletişim kurulan kişinin veya oluşumun değer, inanç ve her türlü özelliğini göz önünde tutmayı, hepsine önyargısız yaklaşmayı içerir.

Sevginin yandaşı olan saygı, insanlar arasında güven oluşturur ve aralarındaki iletişimin de en kestirme yoludur. Kişilerin birbirlerinin sınırlarına ve değerlerine özen göstererek, nezaketle karşılıklı bir anlayış ve kabul ortamı yaratır. Böyle bir ortamda bireyler, kendilerini daha güvende ve rahat hisseder. Neticede saygı, kişilerin çevresindeki insanlarla dost olmalarını, gerekirse birlikte iş yapmalarını özetle karşılıklı sevgilerini geliştirir. Sağlıklı

iletişimi sağlar. Çünkü böyle davranışlar insanlarda empati ve anlayışı da tüm özellikleriyle ön plana çıkartabilir. Böyle ortamlarda farklı görüşlerin ortaya çıktığı durumlarda dahi, karşılıklı dürüst ve anlayışlı iletişim sayesinde daha derin, güçlü ilişkiler oluşur.

Saygının sevgiyle beslendiği ortamlarda bireyler özgürleşir, fikirlerinin saygı sınırları içinde karşılanacağını bildiğinden, kendi potansiyelini rahatça ortaya koyar. İlişkiler sağlam temeller üzerinde oluşur, gerçek dostluklar ve birliktelikler ortaya çıkar. Böyle dostluklar ve birliktelikler hoşgörü ve sabrın gelişmesine sebep olur. Yüzeysellikten uzak, ruhumuza işleyen, görmediğimizde özlemini derinden hissettiğimiz gönül birlikleri ve kardeşlikler oluşur. Bu ortamlardaki kişilerin tekâmülleri, birbirlerine kattıkları destekten, zoru kolay yapan saygı ve sevgileriyle hızlanır.

Aynı şekilde insanın bu yaşama saygısını, doğaya ve canlılara ve kendine hem fiziki hem ruhsal olarak göstereceği davranışlar ve saygısı belirler. Kişinin beden bütünlüğüne önem vermesi, bedeninin sağlıklı çalışması için hem içten ve iyi düşünceler içinde olması, hem de dıştan yani bedenine fiziki açıdan özen göstermesi gerekir. İnsan hakları bakımından yaşam, yalnızca canlı olmak diye düşünülmemeli. Aynı zamanda yaşamak, tekâmül etmek, ekonomik, kültürel ve sosyal boyutu olan bir değer olarak ele alınmalıdır. İşte bu

maddeleri değerli yapan, her koşulda saygının itici gücüdür.

Saygı Olmazsa Ne Olur?

İnsanlar birbiriyle iletişimi çok zor ve kısa vadeli sağlar. Birbirini duymayan, birbirine güvenmeyen, hoşgörüsüz bir ortam oluşur insanlar arasında. Neticede uyum, dostluk, anlaşma olmayacağından; birlik, huzur, birlikte gelişme olamaz. İnsanlar yalnızlık ve güvensizlik yaşarlar. Böyle bir hayat kişileri zafiyet çeken insanlara benzetir. Saygı, kendine, çevreye, doğaya, fikirlere, inançlara ve büyüklere saygı diye çeşitlenir. Kendini tanımak, artı ve eksi olan taraflarımız bilmek, anlayışla kendimizi görebilmek ve saygı duya-bilme yeteneğidir.

Sokrates'in "Kendini tanı" cümlesi işte bunu anlatır. Çünkü saygının ilk adımı kendini tanımakla, kendimize yönelip davranışlarımızı incelemek, eksiklerimizin nereden geldiğini bularak, onları artıya çevirmek için gereklidir. Ayrıca başkalarına karşı hoşgörülü olmanın yolu da buradan geçer. Kendimize karşı bu analizler, ruhsal dengemiz için yaşamsal önem arz eder. Çünkü kişiliğimize saygı, her zaman bilincinde olmadığımız hassas, soyut, karmaşık bir olgudur.

Pozitif duygu ve davranışlar insanın yaşamda etkin olmasını, kendini iyi hissetmesini, yaşamın zorluklarında güçlü durmasını sağlar. Çünkü saygı duymak değeri takdir etmektir ve poziti-

tiftir, bu bağlamda kendimize saygı kavramını iyi anlayıp uygulamak kendimiz için çok yararlı ve olgunlaşmamız için oldukça verimli bir eylemdir. Böylece kendimize yapılmasını istemediğimiz şeyleri başkalarına yapmamamızı bize öğretir. Empati duygumuzu geliştirir. İnsanları, doğayı daha kolay sevmemizi sağlar. Her işin başında saygı gerektir. Mevlâna: “Saygı kayığına binmeden, sevgi denizi geçilmez” demiştir. Kişinin kendi kusurlarını bilmesi, kendine saygı duymasına engel değildir. Kendini olduğu gibi kabul edip, değerlerimizin varlığından hoşnut olmamız için de saygı gerekir. Saygının olmadığı yerde gerçek başarının tadını çıkarmak mümkün olmaz.

Kendine saygının üç unsuru vardır.

1. Kendine güven
2. Kendini sevmek
3. Kendini kendi gözünle görme

Kendine Güven: Kişinin kendine güvenmesi kendini tanımasıyla doğru orantılıdır. Kendine güvenen kişinin davranışları ise kendine saygısıyla doğru orantılıdır.

Eylem ile kendine saygı arasındaki ilişkinin önemini kendine güven belirler. Yani kendini bilmek kendinden hoşnut olup sevmek, kendine saygının duygusal bileşenidir. Kendinin gerçek değerlerini, kapasitesini, yeteneklerini bilip inanmak kendine saygıyı güçlendirir. Bunun için kişinin saygı yönünden ulaşılabilecek hedefler koyup

başarı eylemleriyle beslemesi çok faydalı olur. Kendini geliştirmenin temelidir. Böyle olabilmek için öncelikli olarak ahlâki değerleri kendine rehber yapmak, kendine saygıyı da yükseltir. Sayılan, sevilen, aranan insan olunur.

Kendine saygının en önemli unsurlarından biri olan kendine güvenmek demek ki özellikle eylemlerimizle ilgilidir. İnsanın kendine güvenmesi önemli durumlarda nasıl uygun davranacağını gösterir. Bu anlaşılması hassas bir konudur. Davranış kurallarını bilmesi, sabırlı olması, sakin kalabilmesi başarısızlığı kabullenip, başarıya ulaşmak için yılmadan çalışmaya devam etmesini gerektirir. Günlük yaşamında aktif olması, basit, sade ve dengeli davranışlarla yaşaması gerekir.

Kendini sevmek: “İnsan kendini sevmeden, kimseyi sevemez” der büyüklerimiz. Bizim için her şeyimize saygı ve sevgi gerektir. Çünkü saygı duyarak seversek başarılı, adil, iyi, hayırlı bilgilerle yücelen oluruz. Aksi halde saygısız sevgiyi yaşarsak bu beklentilere yani karşılıklı menfaatlere bağlı bir sevgi olur. Psikolojide bu sevgilere “koşullu sevgi” denir.

Burada saygının yerini menfaat duygusu almıştır. Alışveriş bitince, yani menfaat ortadan kalktığında, kişiler tek başlarına içten içe yine derin yalnızlık, sevgisizlik yaşarlar. Kendini sevmek için pozitif duygular içinde olmalıyız, hem kendimize hem çevremizdeki tüm

canlılara, o zaman kendimize haksız davranmaz, kendimizi suçlamayız. Bu kısır döngüden kurtulmak için kendimizi kendimize tanıtmalıyız. Kendimizi sevmemiz, değerlerimizi onaylamamız, ruhsal dengemiz için yaşamsal bir durumdur. Kendini seven insan güvenir ve sever kendini, başarısızlıklarını kolayca geride bırakıp zaman kaybetmeden hayatına devam eder. Bilir ki hayat geriye doğru akmaz. Bizim celselerimizde: **“Sizin için her şeyinize saygı ve sevgi gerekir önce. Çünkü disiplin ve itaat saygıdan ve sevgiden doğar”** denilmektedir. Görüyoruz ki, her işte, her durumda ve şartta sevgi ve saygı içinde olmamız bizi düzene, disiplinle ve başımıza gelenlere isyan yerine, ders alıp öğrenerek; ana esaslara itaat etmeye, arınmaya, başarıya götürüyor. Bunu yapabilmek için ise ilk adım kendini bilip, sayıp, sevip, yolda olmak gerekiyor.

Kendini Kendi Gözünle Görmek:

İnsanın kendi nitelikleri ve kusurları ile doğru veya yanlış değerlendirmesi, kendine saygıda temel unsurdur. Kendimizi bilmemiz, bu hayatta kim olduğumuzu her şekilde gerçek olarak görebilmemiz için öncelikle kendimize tarafsız bakmamızla başlar. Kendine acıyan, yanlışının üstünü örten, yüzleşmekten korkan kişinin kendini tanıması gerçekçi olmaz. Bunu yapabilmek için kişinin ahlâki değerlere uyması, inanmış olması lâzımdır. Bu anlamda en önemli rolü kişinin duygularının oluşturduğu sonucu çıkmaktadır.

Meselâ çocuklarının geleceğini kendi uygulayamadıkları hayalleri ve beklentilerine göre planlayıp, onları yönlendiren, yine onların yaşamlarını eğitmelerini kendi uygulayamadığı hayallere göre programlayıp yöneten ebeveynlerin çocuklarına psikolojide “Misyon Yüklenen Çocuklar” denir. Ebeveynlerin çocukları üzerinden kendi amaçlarını gerçekleştirmesi, çocuklarını ilerde kendine saygı konusunda çok kırılğan yapabilir. Bazı durumlarda ise bireyin kendini görme biçimi onu başkalarına karşı bağımlı olmaya iter ve yaşamsal tercihler konusunda cesaretsiz, tutucu, başkalarının fikirlerine bağımlı ve kişisel tercihlerinde dirençsiz olmalarına sebep olur. İşte kendine saygıyı etkileyen bir sürü sebep olabilir.

Özetle kişinin kendini bilmesi için zamana ihtiyacı vardır. Bu süreçte davranışlarının altında yatan düşüncelerini hattâ o düşünceyi oluşturan kaynaklara inip, sorgulayarak kendini mutlaka tanımayı, düşüncelerinin özüne inmeyi gerektirir. Bu süre içinde kendiyle cenge giren kişi, savaşımdan zaferle çıkar. Bu çabada bir unsur da “Kendinizi kendi gözünüzle değil, başkalarının diliyle görünüz” sözünün ışığında güvendiği kişilerin kendisi ile ilgili yaptığı değerlendirmeleri de kaale alması çok faydalıdır. Kimi araştırmacılara göre kendine saygı, aslında farklı alanlara özgü ve birbirinden oldukça bağımsız biçimde etkinlik gösteren birçok kendine saygının toplamıdır.

Mesela kişinin mesleğindeki bilgisinde, kendine saygısı vardır. Ama duygusal hayatında kendine saygısı yoktur. Bu kişinin davranışını kendine saygılı bulmayan psikiyatristler olayın tümünü kaotik diye yorumlamışlardır. Çünkü bu araştırmacı psikiyatristler kendine saygı duygusunu ve davranışlarını kategorilere ayırmıyor. O takdirde tutarlı bir saygıdan söz etmek mümkün olmamaktadır.

Kişinin kendine saygısı ancak ve ancak o kişinin kendisine global bir bakış olarak anlaşılır ve görülür. Bu bakış içten ve olumlu olduğu takdirde bize kusurlarımızı asgariye indirme imkânı sağlayacaktır. Kendimize dışardan baktığımızda, düşüncelerimizin ürünü, sözümüzün, davranışımızın birbirine denk ve genel ahlâki değerlere uyup uymadığını görüp, “bu bana yakışmıyor” idrakine varıp düzeltibilirsek ölçülü, dengeli oluruz. Başkasının bir değerine gösterdiği saygının dayandığı kişisel değer o kişiyi şerefli yapar. Burada anlıyoruz ki, her şey için sevgi ve saygıyı öne almalıyız. Çünkü başarıyı, yapacağımız işi disiplinle ve istenildiği, gerektiği gibi yapabilmemizle hem kendimize saygılı olur bize yakışan şekilde yaşarız, hem çevremizde saygı uyandırırız.

Saygıyı bilmek bebeklikte başlıyor. Onlar da düzenli özen ve sevgi gösteren ebeveynler sayesinde saygı duyarlar çevrelerine. Çocuklarda ölçülebilecek ve bilimsel olarak değerlendirilebilecek kendiyile ilgili genel bir

psikolojik tasarıma sahip olabilmeleri büyük olasılıkla sekiz yaşına doğru gerçekleşir. Farklı belirgin özellikler içinde (fiziksel görünüm, karakter özellikleri) kim oldukları ve ruhsal durumları o dönemlerde belli olabilir. Değişmeyen özelliklerini görür, yaşadıkları farklı anlarda değişmediklerini kavrarlar. Yavaş yavaş bilincine vardıkları bu kişiye bakışları, gelecekteki kendilerine saygının temelini oluşturur.

Jean Paul Sartre, yaşamını anlatırken çocukluğunda nasıl şımartıldığından “Tanrının armağanı” diye ailesinin kendinden bahsettiğinden ve büyüdükçe gerçeğin kendisini ağır derslerle hiza getirdiğinden söz etmiştir. Çocuklarda saygının oluşması, ebeveynlerinin onlara gösterdiği saygıya bağlıdır. Ebeveynlerin karşısında evlatları ne kadar özerk olursa saygıyı, özellikle kendine saygıyı o kadar iyi öğrenirler. Ayrıca çocukların genel başarıları kendine saygılarında ağır basar.

Çocuk daha üç, dört yaşındayken toplumsal kabulle ilgili olur. Bu çevrenin ona ilgisi kendine saygıyı geliştirir. Araştırmacıların doğal ortamlarda iki, üç yaş arası çocuklarda gerçekleştirilen hassas çalışmalarda oldukça gelişmiş sosyal davranış profilleri çıkarmışlardır. Lider çocuklar çok sayıda fırsatlardan yararlanırlar. Duygusal olarak fazla hassas değillerdir. Özellikle hâkimiyet kurma ve boyun eğme tavırlarıyla ilgili olarak, bir buçuk yaşından itibaren git gide istikrar kazandığını tespit etmişlerdir.

Kıyamet Kat'i Yokoluş Değildir

Derleyen: İsmail Hakkı Acar
(Yapay Zekâ 'DeepSeek' yardımıyla)

Kıyamet olgusuna girmeden önce eskatoloji terimine kısaca bakalım. Eskatoloji, son anlamına gelen bir dinbilim (teoloji) terimidir. İnsanlığın nihai kaderini veya mevcut Dünya tarihini sonlandıran olayları, daha genel bir tabirle Dünya'nın sonu ile ilgilenir. Dünya'nın sonu, İngilizcede terim olarak apokalips (apocalypse) olarak karşılık bulur. Apokalips'in açığa çıkarma/ortaya dökme, ifşa etme anlamına geldiğine dikkat etmemiz gerekir. İngilizcede apocalypse'in eş anlamlısı revelation'da ifşa anlamı taşır, ama genellikle vahiy/esin olarak bilinir. İçinde yazılı olanlar nedeniyle Yeni Ahit'in son bölümü Vahiy Kitabı olarak adlandırılmıştır. Vahiy veya Esinleme Kitabı'nın birinci âyetinde kullanılan apokalips ifadesi ile, Tanrı'nın iradesinin ve amaçlarının ifşa edildiği, o kitapta yazılanların gelecekte olacak olayları anlattığı kabul edilir. Dünya'nın sonuna ait olgular, birçok kutsal metin, mit veya folklorda anlatılır. İnanç sistemlerindeki anlatımlar farklılık gösterse de genelde benzerlikler bulunur.

Kıyamet Kelimesi Anlamı ve Katmanları

Kıyamet kelimesi, köken olarak Arapçaya dayanır. Kıyamet kelimesinin kökü değişik okunuşlara (fonetik transkripsiyona) göre 'k-v-m' / 'k-y-m' / 'q-w-m' / 'k-w-m' (kaf-vav-mim) olarak yazıya dökülür ve "kalkmak, doğrulmak, ayakta durmak, dirilmek" anlamına gelir. Bu kökten 'kama' "ayağa kalkma", 'kiyam' "namazda ayakta duruş", 'kiyama' "kalkış/diri-liş" kelimeleri türemiştir. Arapçada kullanımı 'el-Kıyâme' şeklindedir ve "ayağa kalkma" anlamındaki "Kıyâma" kelimesinden gelir.

İnsanlar arasında genellikle kıyamet kavramı, tümüyle (külli) yok oluş ya da tümüyle fiziksel bitiş anlamında algılanır. Değişik yorumlara bakıldığında bu kelime ve kökünden türeyen terimlerin hem dilsel hem de tasavvufî ve işârî (gizli, sembolik) anlamda daha geniş ve katmanlı anlama sahip olduğu, kıyamet kelimesinin sadece külli yok oluşu ifade etmediği görülmektedir.

Prof. Dr. Yaşar Nuri Öztürk'e göre kıyamet terimi, sadece evrenin külli sonunu değil, aynı zamanda ahlâki çöküş sonucu toplumların yıkımını, ekolojik bozulma sonucu Dünya'nın yaşanmaz hâle gelmesini ifade eden katmanlara da sahiptir.

Kat'i Yokoluş, Külli Bitiş

Genel anlamda kıyamet, evrenin sonu, her şeyin bittiği olgu olarak algılanır. Bilgilerimizde yer alan gerek Kat'i Yokoluş tanımı, gerekse bu yazının ileri aşamalarında ele alacağımız 'Lût Olayı' bunun böyle olmadığını ortaya koymaktadır:

“Ölüm, o kat'i yokoluşa kadar sadece değişmektir... Öyleyse, ölümden hiç korkmayınız... Sizin için, çok şeyi bilen olduğunuzdan, asıl korkulacak yokoluş günününün yakını olmasındır.”

Burada değinilen Kat'i Yokoluş olgusu, bir anlamda Evrensel Kıyamet/Külli Bitiş olarak görülebilir. Evrenin ve bütün varoluşun sona ereceği 'nihai' kıyamettir. Ancak bir de yakın olan “Yokoluş Günü”nden söz edilmektedir. Bu konu ileride ayrıca ele alınacaktır.

Bilgilerimiz bu tür bir kıyametin, yani kâinatın 'Büyük Patlama' ile başlayan oluşumunun “Kat'i Yokoluş” ile sonlandığı ve tekrar başladığını bildirir:

“..... aldığı ısı ile büyüdü, büyüdü, büyüdü, hesap edemeyeceğiniz büyüklüğe vardı. Patladı ve etrafa saçılmaya başladı ya... İşte 'kâinatımız' dediğiniz öyle başladı. Bu patlama ile meydana gelen saçılma devam etmektedir.

“Patladığı yerdeki karanlık gibi, sessizlik gibi daha dışarlarda yan yana gelmiş karanlık ve sessizliklere vardığında yeniden büzülme başlayacak, ilk haline dönecektir. Bu kalp atışı gibi tekrar edilecektir.”

“Hani o patlamadan sonra genişleme başladı ya ve halen devam eden... Bir sınıra kadar gidip tekrar dönecek olan... İşte o patlamada, daha sonra büyük olanlardan ayrılanlar da oldular; şimdi sizin Güneş Sisteminizin ve başkalarının oluştuğu gibi.”

“Şimdi durmadan, sizin de Üzerinde Dolaştığınızın içinde olduğu, hep genişler, genişler bir sona doğru gider ve sonra tekrar geri dönüp bir küçücük zerreye o ilk hâle gelir ya.”

Bu Aktarımlar, içinde var olduğumuz kâinatın, bir zerreten yaratılıp genişlediğini, sonra büzülüp tekrar zerrete dönüştüğünü, o noktada tekrar bir kâinatın oluştuğunu göstermekte. Ben bu büzülüp zerreye dönüşümü “Kat'i / Külli Yokoluş” olarak tanımlamaktayım.

Günümüzde Dünyamızın, dolayısıyla insanın peş peşe yaşadığı felaket boyu-

tundaki doğal değişimler, “bir bitişin, bir yok oluşun eşiğinde miyiz?” sorusunu akla getiriyor. Ancak Bilgilerimize bakınca bu aşamanın bir “sınır” olduğunu, ama “küllü bir bitiş” olmadığını anlıyoruz.

Yerkürenin Kıyameti (Dünyanın Kıyameti)

Din kitaplarını incelediğimizde, bir başka kıyamet olgusu ile karşılaşmaktayız: Yerkürenin yaşanmaz hâle gelmesi, doğal dengelerin bozulması; sonuçta Üzerinde Rahatça Dolaştığımız Dünyamızın kendisini kurtarmak için dönüşüm geçirmesi. Kur'an-ı Kerim'de İbrahim Suresi'nin 14. Âyeti buna işaret eder:

“O gün yerküre başka bir yerküreye dönüştürülür. Gökler de öyle. Hepsi (bütün insanlar) o Vâhid (Tek) ve Kahhâr (yenilmeyen, yegâne kudret ve tasarruf sahibi) Allah'ın huzurunda dikilir.” (Yaşar Nuri Öztürk Meali)

Bilgilerimize göre Üzerinde Rahatça Dolaştığımız Dünyamız böyle kıyameti, yani bitiş ve dönüşümü on iki kez yaşamış. Şimdi bizler on üçüncü dönemi yaşamaktayız:

“O ‘Ol’ der ve her şey öylesine olur. O ‘Dur’ der ve her şey olduğu gibi kalır.”

“O şimdi hani Üzerinde Rahatça Dolaşıp da, başından beri ağırlığın-

dan kaybetmeyene, hayrınıza on üç defa ‘Ol’ dedi. Ve siz işte bu on üçüncüden gelenlersiniz.”

Ve her seferinde önceki dönemden kalan Âdem ile başlamış insanlık...

“Elbet ki bir zamanda, sizden olup da tek başına dolaşanın varlığına inanmanız gerektir. Çünkü her oluşun başında önce bir tek vardı ve ondan nesli devam edecek ikinciler geldi. Bu on üç kere değişmeden aynı oldu böylece.”

“O, ondan sonrasını öyle bir düzenle kurar ki, her defasında her şey, aynen başından başlayıp sonuna kadar gider. Her defasında yalnız artakalan, bir öncekinden daha fazla çok bilen, daha önce gelişen, zamanı anlayan, ona değer verendir.”

Küresel ve Yerel Boyutlu Kıyametler

Din kitaplarında madde âleminde gökyüzünün yarılması, dağların yürütülmesi, denizlerin taşması gibi fiziksel yıkıma, kozmik dönüşüme işaret eden felaketler / çöküşler de kıyamet olarak anılır.

Bilgilerimizde de ‘Lût Olayı’, kıyamet olarak nitelendirilmiştir. Dönem dönem toplumun doğal, ahlakî ve sosyal dengelerden uzaklaşması ile kıyamete benzer doğal felaketler, toplumsal çöküşlerin yaşandığı görülür. Bu tür bir

kıyamet, toplumun yanlış gidişatı sonucu cezalandırılması/ yıkılmasıdır.

“Biz bir ülkeyi /medeniyeti mahvetmek istediğimizde, onun servet ve nimetle şıarmış elebaşlarına emirler yöneltiriz/onları yöneticiler yaparız da onlar, orada bozuk gidişler sergilerler. Böylece o ülke/medeniyet aleyhine hüküm hak olur; biz de onun altını üstüne getiririz.” Kur’an-ı Kerim, İsrâ Sûresi 17:16 (Yaşar Nuri Öztürk Meali)

Dini öğretilerde, ahlâki yozlaşma ve sapkınlığın ‘İlâhi Ceza’ ile sonuçlanacağı yönünde inanç vardır. Din kitaplarında ahlâki yozlaşma ve sapkınlıkları nedeniyle toplumların tüm Dünya veya yerel ölçekte helâk edilmesini konu alan önemli kıssalar yer alır. Ahlâkî çöküşe yönelik kıyametlerle ilgili en bilinen örnekler Hz. Nuh ve Hz. Lût’un yaşadığı olaylardır. Bilgilerimize göre de günümüzde insan, maa-lesef, kendi helâkini hazırlamaktadır:

“Yarabbi! Hani o ilk yerde, ilk önce dediniz ki: “İnsan helâkini hazırlamaktadır. Yürüyünüz gidiniz, yürütmek için.”

Hz. Nuh Olayı

Hz. Nuh olayı, yeryüzünde iyiliğin azalması ve kötülüğün yayılması üzerine gerçekleşen büyük bir İlâhi Yargı ve yeniden başlangıcın hikâyesidir.

Bazı yorumlar Nuh Tufanı’nın yerel olduğunu, Orta Doğu ile sınırlı

kaldığını ileri sürse de Kur’an-ı Kerim ve Eski Ahit’teki âyetler ile güncel teolojik ve bazı bilimsel yorumlar, Tufan’ın tüm yeryüzünü kaplamış olabileceğine vurgu yapmaktadır. Örneğin, Kur’an-ı Kerim “dağlar gibi dalgalar” ile “yeryüzündeki tüm kâfirlerin helâk olduğundan” bahsetmektedir. Bu ifadeler ve tüm Dünyadaki canlı türlerinden birer çiftin gemiye alınması, felaketin gemidekiler hariç yeryüzünde tüm yaşamı etkilediğini düşündürür.

“Bunun üzerine biz, Nuh’a şöyle vahyettik: "Gözlerimizin önünde ve vahyimize uygun olarak gemiyi yap. Emrimiz gelip tandır kaynayınca, ailenle birlikte her türden iki çifti gemiye sok. İçlerinden, haklarında daha önce hüküm verilmiş olanları dışta bırak. Zulmetmiş olanlar hakkında bana yakarıp durma. Onlar kesinlikle boğulacaklardır." Kur’an-ı Kerim, Müminun Sûresi 23:27 (Yaşar Nuri Öztürk Meali)

Taberî bu âyeti, “tufanın sadece insanları değil, hayvanları da kapsadığı ve sıfırdan bir ‘başlangıç’ yapıldığı” şeklinde tefsir etmiştir. Bu âyetteki “tandırın kaynaması” ne ola ki? Kur’an-ı Kerim’de Nuh Tufanı ile ilgili âyetler bulunsa da bu Tufan’ın Dünya çapında olduğu temasına ancak sarıh hadislerde rastlanmaktadır:

Ebu Hureyre’den: "Nuh ve onunla birlikte gemide olanların dışındaki tüm insanlar boğuldu." Bu nedenle Nuh’tan

sonraki tüm insanlığın, onun soyundan geldiği anlayışı, İslâm geleneğine yerleşmiş, Hz. Nuh ikinci Âdem olarak görülmüştür.

Ahmed bin Hanbel'in aktardığı hadise göre 'Tufan', 'kıyamet' benzeri evrensel bir felâkettir. Ahmed bin Hanbel'in Müsned'i ve diğer hadis koleksiyonlarından "Kıyamet, tıpkı Nuh kavminin başına gelen tufan gibidir."

Eski Ahit'teki "göklerin altındaki bütün yüksek dağlar suyla kaplandı", "yeryüzünde yaşayan bütün canlılar öldü" ayetleri, Nuh Tufanı'nın küresel ölçekte olduğu yönündeki yorumlara kapıyı açık bırakmakta:

"Çünkü yeryüzüne tufan göndereceğim. Göğün altında soluk alan bütün canlıları yok edeceğim. Yeryüzündeki her şey ölecek" (Eski Ahit, Yaratılış 6:17)

"Sular yeryüzünü öylesine kapladı ki, yeryüzündeki bütün yüksek dağlar sular altında kaldı." (Eski Ahit, Yaratılış 7:19)

"Yükselen sular dağları, on beş arşını aştı. Yeryüzünde yaşayan bütün canlılar yok oldu; kuşlar, evcil ve yabanıl hayvanlar, sürüngenler, bütün insanlar, soluk alan bütün canlılar öldü." (Eski Ahit, Yaratılış 7:20-22)

Biyolojik açıdan, tüm Dünyadaki canlı türlerinden birer çiftin tek bir

gemiye toplanması ve orada korunması mantıksal olarak zorlayıcıdır. Ancak Dünyanın değişik kültürlerinde ayrı ayrı bölgelerde sellere, su baskınlarına yer veren yerel tufanlar yaşandığı yönünde mitler bulunuyor.

Hz. Lût Olayı

Hz. Lût'un içinde bulunduğu kavimde, tecavüz ve fuhuş normal hâle gelmişti. Kavmin erkekleri, şehri ziyarete gelen tüm erkeklere, herkes birbirine ve kendi ailesine tecavüz etmekteydi. Erkekler eşleri dışındakilerle cinsel ilişkiler yaşıyorlardı. Söz konusu kavim, başka milletlerde görülmeyen her türlü ahlâksızlığı yapan bir topluluk haline gelmişti. Ve o topluluk üzerine 'kıyamet' kopmuştur. Bilgilerimiz bütününde sadece iki kez 'kıyamet'ten söz edilir, ikisi de "Lût Olayı" ile ilgilidir:

"Hani, ona da söz vermişti ya, geçkin yaşlı kadını yola çıktıklarında, dönüp arkasına bakmamaya... Hani, söz verdiği halde dönüp baktı ve O'nun gücünün bir zerresini gördü de kıyametin olduğu yerde, olduğu gibi kaldı ya."

"Şimdi siz, Yedinci Dönüşün eşiğindedesiniz. Hani bir zaman o da hayatın bir süresini beraber götürdüğü kadınından söz almıştı ya. Yola çıktıklarında geri dönüp bakılmayacak diye. Ve o gün, O'nun bir emriyle gücün bir zerresinin

kıyamet kopardığı yerden giderlerken, söz verdiği hâlde kadın, döndü de geri baktı ya... Yedinci dönüşün bitimine kadar olduğu yerde kaldı, o zamandan bu zamana.

(.....)

Ve siz, Yedinci Dönüşün eşiğindediniz.”

Din kitaplarında aktarılanlara baktığımızda, Bilgilerimizde “kıyamet” olarak anılan Lût Olayı’nın, külli bir bitiş, bir kat’i yokoluş olmadığını, söz konusu olayın bir geçiş, bir eşik, olduğunu görüyoruz. Kaldı ki ikinci Aktarım, Lût Olayı’nı “*gücün bir zerresinin kıyamet kopardığı yer*” şeklinde tanımlarken, aynı zamanda insanlığın, ‘yedinci dönüş’ olarak, bir dönemin sonunda, o dönemin eşiğinde olduğunu bildiriyor:

“Yedinci dönüşün bitimine kadar olduğu yerde kaldı, o zamandan bu zamana. (.....) Ve siz, yedinci dönüşün eşiğindediniz.”

“Son ‘yedi’nin içindediniz. Çare yok, kurtuluşunuz yalnız bir sefer için vardır. Yer yerinden yedi kere sarsılacak şimdi.

“Yedi yerden geçip gelen, hayrınız için yola çıkmıştı ya. Siz hayırda olmadığınızdan, olamadığınızdan, şimdi bütün enerjisini yalnız bir yere koyuvermek zorundadır. İşte o sizin, sizlerin, diğerlerinin hayrına olmaya-caktır şüphesiz.”

Uzak Doğunun Ahlâk Dinlerinde Kıyamet

Uzak Doğu'nun ahlâk dinleri / felsefi akımları arasında Budizm, Konfüçyanizm (Konfüçyüsçülük) ve Taoizm öne çıkar. Bu din/akımlarda kıyamet kavramı, “Dünyanın nihai sonu” yerine; “evrensel döngüler, ahlâki çöküş dönemleri ve bireysel kurtuluş (aydınlanma)” anlamı taşır.

Budizm’de Kıyamet

Budizm, evren ve insanlığın "kozmetik bir nefes alıp verme çemberi (Samvriti)” içinde olduğunu ileri sürer. Budizm’e göre, evren genişler (nefes alır), var olur, çöker (nefes verir) ve sonra süreç yeniden başlar.

Budizm’de kıyamet fikri, fiziki bir bitişten ziyade, manevi bir çöküş ve ardından gelen yeniden doğuş döngüsüne dayanır. İnsan için nihai hedef, bireyin bu sonsuz döngüden (Samsara’dan) kurtularak aydınlanmaya (Nirvana’ya) ulaşmasıdır.

Felsefi açıdan yaşam, beş duyumuz ile algıladığımız ve bağlandığımız, göreceli ve koşullu bir gerçekliktir. Nihai gerçek (Nirvana) bu gerçekliğin ötesindedir. Benzemiyor mu?

“Sizin farkına vardıklarınız, sizde olan beş varlıktan dolaydır. Sizin farkına varacaklarınız, size bildirilen beş şartla olacaktır.”

“Şüphesiz ki siz, hayrınıza olan, gördüğünüz ve bildiğiniz şeylere, pek fazla düşkünsünüz. Bilmelisiniz ki, gönüllerdeki meydana vurulunca, yüzünüzü yere eğeceksiniz.”

Konfüçyanizm’de Kıyamet

Konfüçyanizm temelde bu Dünyaya, toplumsal düzene ve ahlâka odaklanan bir felsefe, bir ahlâk sistemidir. Doğa-üstü olayları ve kıyamet senaryolarını öğretisinin merkezine almaz, ağırlıklı olarak toplumun yönetimine yöneliktir. Hükümdarın ahlâkî erdemi ve halkına adil davranması konusunu öne çıkartır. Hükümdar erdemlerini kaybederse, doğal âfetler, kıtlıklar ve toplumsal kargaşa ortaya çıkar, bu da toplumsal ve siyasi ‘kıyamet’ durumudur. Toplum düzeni ile kozmik düzen birbirine bağlıdır. Hükümdar adaletsiz ve erdem-siz olduğunda, doğal dengeler bozulur ve tüm evrende kaos ortaya çıkar.

Konfüçyanizm, Dünyanın sonundan ziyade, mevcut kaos içinde nasıl ahlâklı, düzenli ve uyumlu bir toplum inşa edilebileceğiyle ilgilenir. Bu öğretilerde kıyamet, ahlâkî çöküşün sonucu olarak görülür, amaç onu önlemek ve erdemli bir düzeni sürdürmek, yaşatabilmektir.

“Ayrılıkta olanlar, her şeyi yalanla yapabileceklerini zannederler. Öncekiler de kendilerine, delil verilsin istemişlerdi. Onlara istedikleri verildi ama, onlar için artık tek çare, tek yol teslim olmaktı.”

Taoizm’de Kıyamet

Taoizm’de doğal denge ve döngüler esastır. Doğal düzenin aşırı ölçüde bozulması sonucu ‘kıyamet’in ortaya çıktığını ileri sürer. Bozulan düzen hem doğa hem de insanlar arası sosyal ve ahlâkî bozulma olarak görülür.

Taoizm’e göre Evren, Yin ve Yang’ın sürekli ve döngüsel etkileşimi ile işler. Aşırılık ve denge bozukluğu, kaosa yol açar. İnsanlar Tao (Yol) ile uyum içinde yaşamlarını sürdürmediğinde, doğal âfetler, salgın hastalıklar ve toplumsal karmaşa büyür. Böyle durumlar, "den-ge-nin bozulması" veya "doğanın intikamı" olarak yorumlanır. Taoizm’de kıyamet, doğal yasaların göz ardı edilmesi durumunda oluşan dengesizlik hâlidir.

Çözüm, doğal akışa, yani ‘Yol’a dön-mek ve onunla uyum içinde yaşamaktır. Hedef, dünyevi döngülerden ve kaostan kurtularak fiziksel ölümsüz-lüğe veya uzun ömre erişmektir.

“..... siz onu bulunca, sizin için varedilenlere, ulaştıracaksınız. Siz onu bulunca, kendinizden başka olan her şeye benzeyeceksiniz. Siz onu bulunca, şimdiki halinizden bilmediğiniz başka halde olacaksınız.”

Özetle Uzak Doğu Dinleri

Uzak Doğu’nun ahlâk dinlerinde /felsefi akımlarında kıyamet, Dünyanın

fiziksel sonundan ziyade, bir devrin sonuna, ahlâkî bir buhrana veya kozmik bir dengesizliğe işaret eder. Bu döngüler kaçınılmazdır, ancak bilge ve erdemli bireyler, kişisel aydınlanma veya uyum yoluyla bu kaosun üstesinden gelebilir ve nihai huzura ulaşır. Uzak Doğu ahlâk dinlerinin temel mesajı, "son yaklaşıyor, hazırlan!" değil, "döngülerin farkında ol, erdemli yaşa ve içsel huzurunu bul!" şeklindedir.

Eski Ahit'te Kıyamet

Eski Ahit, Kur'an-ı Kerim ve Yeni Ahit'tekine benzer bir 'Dünya sonu' sahnesi içermez. Daha ziyade, 'Tanrı'nın Günü' olarak adlandırılan, Tanrı'nın nihai olarak müdahale edeceği, yargı ve kurtuluşu getireceği bir dönüşümü anlatır. 'Tanrı'nın (Rab'bin) Günü' (Yom YHWH), Eski Ahit'te kıyamet düşüncesinin merkezidir.

Tanrı'nın Adaleti nedeni ile o günün, 'Yargı Günü' olacağı ileri sürülür:

“Vay haline,
RAB'bin
Günü'nü
özlemle
bekleyenlerin!
Niçin özlüyor-
sunuz
RAB'bin
Günü'nü? O

gün aydınlık değil, karanlık olacak.

“Nasıl ki, biri aslanın önünden kaçarsa da karşısına ayı çıkar, evine döner, elini duvara dayar da elini yılan sokar.

“RAB'bin Günü aydınlık değil, karanlık olmayacak mı? Hem de zifiri karanlık, Bir parıltı bile yok.” **Eski Ahit, Amos 5:18-20**

Bu anlatımda 'Tanrı'nın Günü', günahkâr olan herkes için korkutucu bir yargı günüdür. Eski Ahit'te adı geçen birçok Peygamber, İsrail ve Yahuda Krallıkları'nın ahlâkî ve dini çöküş nedeniyle, Tanrı tarafından yargılanacağını bildirmiştir. Bu yargılama, kıyamet ifadesi taşır. Örneğin Yeşaya, Tanrı Yargısı'nın tüm küstah ve zorba uluslara uygulanacağını söyler ve gelecek olayı, kozmik bir yıkım olarak anlatır:

“İşte RAB'bin acımasız günü geliyor. Ülkeyi viraneye çevirip içindeki günahkârları ortadan kaldıracığı, gazap

ve kızgın öfke dolu gün geliyor.

“Gökteki yıldızlarla takımyıldızlar ısımayacak, doğan güneş kararacak, ay ışığını vermez olacak.

“RAB diyor ki: "Kötülüğünden ötürü Dünyayı, suçlarından ötürü kötülerini cezalandıracağım. Kibirli olanların küstahlığını sona erdirecek, zalimlerin gururunu kıracağım.

“İnsanı saf altından, Ofir altınından daha ender kılacağım.

“Ben, Her Şeye Egemen RAB, gaza ba geldiğim, öfkemin alevlendiği gün gökleri titreteceğim, yer yerinden oynayacak.” **Eski Ahit, Yeşaya 13:9-13**

Bu ‘İlahi Yargılama’nın amacı, sadık bir toplumun oluşturulmasıdır:

“RAB’be sadık olan kent nasıl da fahişe oldu! Adaletle doluydu, doğrulu-

ğun barınağıydı, / Şimdiyse katillerle doldu.

“Gümüşü cüruf oldu, / Şarabına su katıldı.

“Yöneticileri asilerle hırsızların işbirlikçisi; hepsi rüşveti seviyor, armağan peşine düşmüş, öksüzün hakkını vermiyor, dul kadının davasını görmüyorlar.

“Bu yüzden Rab, Her Şeye Egemen Yahve, İsrail’in Güçlüsü şöyle diyor: Hasımlarımı cezalandırıp rahata kavuşacağım, düşmanlarımdan öç alacağım.

“Sana karşı duracak, arıtılan maden gibi seni cüruftan arıtıp temizleyeceğim.

“Eskiden, başlangıçta olduğu gibi, sana yöneticiler, danışmanlar yetiştireceğim. Ondan sonra 'Doğruluk Kenti', 'Sadık Kent' diye adlandırılacaksınız.’

“Siyon adalet sayesinde, tövbe edenleri de doğruluk sayesinde kurtulacak.

“Ama başkaldıranlarla günahlılar birlikte yıkıma uğrayacaklar. RAB’bi terk edenler yok olacak.”

Eski Ahit, Yeşaya 1:21-28

Eski Ahit’te Kıyamet sonrasında, Tanrı tarafından atanmış bir Kralın liderliğinde adalet ve barışın hüküm süreceği bir dönem tarif edilir:

“Yişay’ın kütüğünden yeni bir filiz çıkacak, kökünden bir fidan meyve verecek.

“RAB'bin Ruhu, bilgelik ve anlayış ruhu, öğüt ve güç ruhu, bilgi ve RAB korkusu ruhu onun üzerinde olacak.

“RAB korkusu hoşuna gidecek. Gözüyle gördüğüne göre yargılamayacak, kulağıyla işittiğine göre karar vermeyecek.

“Yoksulları adaletle yargılayacak, Yeryüzünde ezilenler için dürüstçe karar verecek. Dünyayı ağzının değneğiyle cezalandıracak, kötülerini soluğuyla öldürecek.

“Davranışının temeli adalet ve sadakat olacak.

“O'nun döneminde kurtla kuzu bir arada yaşayacak, parsla oğlak birlikte yatacak, buzağı, genç aslan ve besili sığır yanyana duracak, onları küçük bir çocuk güdecek.

“İnekle ayı birlikte otlayacak, yavru-ları birarada yatacak. Aslan sığır gibi saman yiyecek.

“Emzikteki bebek kobra deliği üzerinde oynayacak, süten kesilmiş çocuk elini engerek kovuğuna sokacak.

“Kutsal dağımın hiçbir yerinde kimse zarar vermeyecek, yok etmeyecek. Çünkü sular denizi nasıl dolduruyorsa, Dünya da RAB'bin bilgisiyle öyle dola-cak.” **Eski Ahit, Yeşaya 11:1-9**

Yeşaya, doğanın kendisini barış içinde yenileyeceğini ve gelecek olan ‘yeni bir düzeni’ anlatır:

“Çünkü bakın, yeni bir yer, yeni bir gök yaratmak üzereyim; geçmiştekiler anılmayacak, akla bile gelmeyecek.”

Eski Ahit, Yeşaya 65:17

Eski Ahit'teki kıyamet anlayışını şöyle özetleyebiliriz: Kıyamet, Dünyanın mutlak sonu değil, Tanrı'nın tarihe yön verişinin, vaatlerini ve yargısını yerine getirdiği bir dönüm noktasıdır. Kıyamet, günah, adaletsizlik ve putperestliğe karşı ilâhi bir tepkidir. Amacı, Dünyayı kötülükten arındırmak ve adaleti tesis etmektir. Kıyamet kavramı bir bitişten ziyade, yıkım ile umudu, ceza ile kurtuluşu biraraya getirir. Burada yargı, yeni bir başlangıcın habercisidir. Kıyamet tüm ulusları ve nihayetinde tüm yaratılışı etkileyecektir. Kurtuluş, Tanrı'nın kut-sadığı bir Kralın aracılığıyla gelecektir.

Sonuç olarak, Eski Ahit'teki ‘kıyamet’ anlatıları, İslâm veya Hristiyanlıktaki detaylı kıyamet sahnelerinden farklıdır, Tanrı'nın Dünya'da egemenliğini kuracağına dair bir umut, uyarı ve İlâhi Plan'ın açıklanmasıdır.

Bu derlemeyi yapan, Evrendeki, Dünyamızdaki ve toplumlardaki değişimlere bakarak, insanlığın bir ölçekte kıyametin eşiğinde olduğuna inanmaktadır. Bu nedenle, kıyamet konusunda bir fikir alışveriş ortamı yaratmak, doğru yaklaşımları bulabilmek için konuyu genişletmek istemektedir. Farklı görüşler konuya zenginlik katacak, bizleri doğru teşhislere götürecektir; doğru teşhis de doğru tedaviyi getirecektir.

Gelecek ay: ‘Yeni Ahit’te Kıyamet’ ve ‘Ku’ran-ı Kerim’de Kıyamet’ başlıklarını ele alıp konuyu bağlayacağız.

Anlamlı Rastlantılarla Yaşamınızı Dönüştürmenizi Sağlayacak Pratik Yöntemler

Kendinizi Bilmek

Yazarlar: Charlene Belitz ve Meg Lundstrom
Çeviren: Nelda İnan

Değerli okuyucularımız, yazarlarımız geçen ay “Akış İçin Olumluyıcı Cümleler Kurmak” başlığı altında imgelemelerimizin değerli olduğu ve kuvvetli bir etki yaratabilmek için, olumlularımızı imgelemelerimizle birleştirmemizi salık vermişlerdi. Bunu en doğru biçimde yapabilmek için de zihnimizde kendimizi ve eylemlerimizi olumlarken başkalarının bizimle ilgili neler söyleyebileceğini hayal etmenin, olumlularımıza renkleri sesleri dokuları ve tatları da eklemenin bizi akışın gücüne eriştirebileceğini vurgulamışlardı. Olumlularımızı düzenli olarak her gün yapabilmek ve hayatımıza uyarlamak da önemliydi. Yazarlarımız düşüncelerimizi, fikirlerimizi, duygularımızı ve dilekelerimizi bir günlük tutarak maddi dünyaya aktarmanın, onları elle tutulabilir bir hale getirebileceğini ve hayatımız üzerinde daha bilinçli bir kontrol kurmanızı sağlayabileceğini söylemişlerdi. Objektif bir bakış açısı edinmenin yollarından birinin de günlük tutmaktan geçtiğini belirtmişlerdi. Yazarlarımızın altını çizdikleri diğer bir konu ise akışın gücünü daha iyi yakalayabilmek adına, bizimle benzer düşünce yapısında olan kişilerle birlikte egzersizleri yapmamızdı. Böylece yolumuzda farklı ilhamların kaynağına erişebilirdik.

Akışla ilgili tekniklerle çalışırken bize verdikleri öğütler içinde tıpkı bir acemi gibi düşünmemiz gerektiği de vardı. Çünkü ancak acemi bir zihin, teknik ve egzersizlerin üzerinden geçerken kendi fikirlerini bir kenara koyarak ve nereye gideceğini ya da neyin önüne çıkacağını bilmezmişçesine riskler alabilirdi. Ayrıca odakta kalmanın da hayati bir önemi vardı çünkü üzerinde çalıştığımız bir temada başarı kazandığımız takdirde bunu hayatımızın diğer alanlarına da teşmil etmemiz daha kolay olabilirdi. Ve elbette sabırlı olmanın ve akış egzersizlerinin yaşam boyu devam eden bir süreç olduğunu hatırlamanın da önemi vardı.

Bu ay konumuza KENDİNİZİ BİLMEK başlığı altında devam ediyoruz.

**“Arkamızda kalanlar ve önümüzde duranlar,
içimizde taşıdıklarımızla kıyaslandığında çok küçük şeylerdir.”
Oliver Wendell Holmes**

Kendinizi bilmek ilk adımdır. Diğer bir deyişle akışa doğru yapacağınız yolculuğun temelidir. Çok uzağa doğru ilerlemeden önce kim olduğunuzla, nerede olduğunuzla ve nereye gitmek istediğinizle ilgili farkındalığınızın olması gerekir. Bu ilk başta kolaymış gibi görünse de çok sıkça bizler, bizi güdüleyen inançların, çevremizi sarmalayan fırsatların ve davranışlarımızın diğer insanların üzerinde ne gibi etkiler bıraktığının farkında olmadan yaşarız. Eğer farkında olmaz isek, açmaza saplanabilir, güçlü duygular ve bilinmeyen güdüler tarafından yoldan çıkarılabiliriz.

Bu bölümdeki teknikler sayesinde öz-farkındalık ve öz kabul geliştirmemize yardımcı olacak ve hemen ardından ise hem kendimizle hem de diğerleriyle olan ilişkilerimizde kendimizi tam anlamıyla ifade etmeye zorlayacaktır bizi. Bu teknikler şunlardır:

Farkında olun
Kendinizi ve diğerlerini kabul edin
Gerçekte kim olduğunuzu ifade edin

Farkında olmak için başlangıçtır ve bu, yaşantımızın tüm yönlerine nüfuz edinceye kadar geliştirdiğimiz ve

geliştirmeye devam ettiğimiz bir beceridir. Farkındalığımızı artırma fırsatları her dakika elimizdedir ve her an karşımıza çıkabilir. Epeyce zaman ve efor harcayıp uğraştığımız hayatımızın belli bir bölümünde aynı sorunlar yeniden karşımıza çıktıklarında bu kez daha fazla verim aldığımızın farkına varırız.

Nasıl inandığımızın, düşündüğümüzün ve eyleme geçtiğimiz bir kez farkına vardığımızda, şu anda bulunduğumuz yeri kabul etmeye doğru adım atarız. Bu ise kendimizi tüm sınırlarımız ve gücümüzle kabul ettiğimiz anlamına gelir. İşte o zaman şimdi'yi kendimizi suçlayacağımız yer olarak değil, başlangıçların yeri olarak kullanabiliriz. Sonra kendimizi bilerek şekillendirebilir, sahicilikle ve çalışmanın, oynamanın, etkileşimde olmanın, sevmenin ve diğerleriyle bağlanmanın gücüyle ifade edebiliriz.

Doğru yerde olduğumuzu bize hissettiren öz ifade formlarını araştırdıkça, başkaları gibi davranmak yerine kendimiz olma riskini kabul ettiğimizde, bize tutku veren şeyle karşılaşırız. Bunun ortaya çıkardığı heyecan neticesinde kendimize, diğer-

lerine ve bütüne duyduğumuz adanmışlığımız artar ve hayatımızdaki her şey yerli yerine oturur. Böylece en derindeki özvarlığınıyla uyumlanır ve buradan pek çok eşzamanlılıklar zuhur etmeye başlar.

Ne yaparsanız yapın daima sizi hedef alan bir durumla karşılaşılıyor musunuz? Bu annenizle, ergen çocuğunuzla, biriken faturalarınızla, ya da sizden daha fazla ilgi çeken eşinizle ilgili sınavlar yaşadığınız bir durum olabilir. Bu belki de toplum önünde konuşma fobiniz ya da evlenme kararı verememenizle alakalı bir sıkıntı ya da işinizde tam zamanında bitirmekte zorlandığınızı hissettiğiniz bir durum da olabilir. Bu tarz yılgınlık ve korku halleri içinde olduğunuzda, her şey size ümitsizlik verecek biçimde kördüğümüne dönüşür. Kendinizi eski günlerdeki gibi moralsiz bulabilir, kendinize ve çevrenizdekilere yine aynı yıkıcı cümleleri sarf ettiğinizi ve hemen ardından da kendinizi kızgın ve suçlu hissettiğinizi fark edebilirsiniz.

Tebrikler! Siz de tıpkı diğerleri gibi bu gezegendesiniz. Kendileriyle röportajlar yaptığımız, bu tarz sorunlarla boğuşmamış ya da hala uğraşmıyor olan tek bir akış ustası olmadığını bilmenizi isteriz. İstirap ve tetikleyici unsurlardan kendimizi ayırma çabası yaşamlarımızdaki akışı çoğaltma deneyimimizin büyük bölümünü oluşturur. Kendimizle ilgili keyifsiz ve huysuz olduğumuzda, başkalarıyla da

uyum sağlamamız zorlaşır. Bunun temelinde yatan realiteyi söylemeye gerek yok elbette. Farkındalık süreci her zaman kolay olmasa bile, bizi daha fazla neşeye ve daha fazla netliğe kavuşturacak olan da budur aslında. Kendimizi ne kadar çok tanırsak, bu zor durumlardan da o denli hızlı çekip çıkarabilir ve akışın gücüne yeniden kavuşturabiliriz.

Öz-farkındalık birinci adımdır. Sizi zihinsel mânâda yıldırان ve duygusal mânâda size yük yükleyen şeylerin ne olduğunu tam anlamıyla bilmeniz elzemdir. Farkındalık sizi değiştirir: Süreç üstünde derinlemesine düşünmek, ona farklı bir perspektiften bakmak, değişimin bilincin dışında zuhur etmesine neden olur. Farkındalık geliştirmek bireysel bir içe bakış sürecidir ya da interaktif bir grup veya seminer sürecidir. Bu süreçte rüyaları yorumlamak, atölye çalışmalarına katılmak, kitaplar okumak ve terapistlerle seanslar yapmak yer alabilir.

Öz-farkındalık sürecinde bilinçli bir şekilde ilerlerken, bazı şeyleri başka bir insanla konuşup değerlendirdiğinizde size daha fazla bir netlik kazandırabilir. Bu kişi hele ki sizin değer verdiğiniz birisiyse, aranızdaki bağı daha da güçlendirebilir. Sunny Schlenger, 12 yaşındaki kızı Lauren'i çekirdek inançların tartışıldığı bir eş zamanlılık odaklanma grubu toplantısına götürmüştü. Toplantı sırasında Sunny toplantının tam olarak neyle alakalı

olduğunu kavramada problemleri olduğunu anladı ve buna çok üzüldü. Eve döndüklerinde Lauren annesine toplantıda sunulan şemayı çizerek detaylarıyla açıkladı. Sunny şaşırarak: “Ama ben orada niye öyle davrandım?” diye sordu kendine. Şemayı kullanarak Sunny’nin bu sıkıntısının onu her seferinde azarlayan ve hor gören dördüncü sınıf öğretmeniyile olan bağıntısını buldular. “İşte bu!” dedi Sunny. “Sanırım bazı şeyleri bilmem gerekiyor çünkü eğer bilmez isem kendimi hâlâ değersiz hissetmeye devam edeceğim.” Ağlamaya başladı. Çünkü çekirdekte bağlandığı yanlış inancın göstergesiydi bu. Lauren yumuşak bir ses tonuyla şunu söyledi: “Babam zihnimi toparlamam gerektiğini bana söylediğinde ve ben de neyi istediğimi bilmediğimde, aynı şekilde hissediyorum anne.” O gün, birlikteyken, tek başınayken öğrenebileceklerinden daha fazlasını öğrenmişlerdi.

ÇEKİRDEK İNANÇLARA DALMAK

Hepimiz davranışlarımızı güdüleyen değerlere sahibizdir ve o değerler de sıkça üzerine gidilmemiş, bilinçaltında kalmış çekirdek inançlarımızın üzerine bina edilmiştir. Büyük bir farkındalığa erişmek, işte o inançlarla ilgili bir içgörü kazanmanın dışında onları yerlerinde tutmak veya kenara koymak veya farklı olanlarını geliştirmek için seçimler yapmak anlamına gelir. Bu süreç harcanılan efora değerlidir. Çünkü davranışlarımızı değiştirebilmenin en

kestirme yolu çekirdekteki inançlarınızı değiştirmekten geçer.

Birinci adım inanç sisteminizin ne şekilde inşa edilmiş olduğunu anlamaktır. Bir soğanı getirin gözünüzün önüne. En içteki katmanlar, yani çekirdek, sizin çekirdek inançlarınızı temsil eder. Bunlar sizin en değer verdiğiniz ve korunması için en fazla özen gösterdiğiniz bilgi parçacıklarıdır. Bunlar aynı zamanda sizin çekirdekte kendinizi nasıl biri olarak gördüğünüzü yani çekirdek kimliğinizi de içerir. Tanrıyla ilgili, toplumla ilgili ve kendinizle ilgili en derindeki düşüncelerinizi kapsar.

Soğanın bir sonraki katmanı bu çekirdek inançlarla ilgili tutumlarınızı temsil eder. Tutumlar değerlendirmelerdir; bir şeyin iyi ya da kötü olması, birinci ya da sonuncu olması, az ya da çok olması gibi. Çekirdek inançlarınızdan daha fazla sayıda tutuma sahipsinizdir ve bunlar kendinizi nasıl tanımladığınızla kıyaslandığında daha az integral özellikte olduklarından dolayı değişimlere karşı tepkilidirler. Tecrübe ve bilgi tutumları değiştirme özelliğine sahiptir.

Soğanın en üst katmanında fikirleriniz bulunur. Yani başkalarıyla hemen paylaşabileceğiniz ve sizin açınızdan önemli olan fikirlere bunlar. Önceki katmanlarla kıyasladığımızda fikirler katmanı en kolay değiştirilebilir katmanı oluşturur. Tipik olarak her şeyle ilgili en azından bir fikriniz bulunur ve içinde bulunduğunuz şartlara uyabilecek pek çoğu da mevcuttur.

Bu inanç sistemi sizin kişisel değerlerinizi oluşturur: sizin için farklılık oluşturan bir şey, arkasında durup destekleyeceğiniz bir şey, zamanınızı, paranızı ve enerjinizi harcayamaya değer bulduğunuz bir şey... Değerler, davranışlarınızı motive eder, gün esnasında nasıl davrandığınızı belirler. Değerleriniz adanmışlığınızı, cesaretinizi, dürüstlüğünüzü, kavrayıcılığınızı ve akış ustası olabilmenizle ilgili tüm niteliklerinizi şekillendirir. Ve bunların hepsi de sizin kendi tasarımınız olur. Aşağıdaki test ve egzersizler yaşamınızdaki başat değerleri tanımanızı sağlayacak ve onların

izlerini sürerek de onları yaratan çekirdek inançlarınızın izini sürmenizi sağlayacaktır.

Akış Egzersizi: Değerler Testi

Aşağıda yer alan 24 cümleyi okuyun. Her bir soru için sizi en iyi tarif eden rakamı işaretleyin.

- 4:** Kesinlikle doğru
- 3:** Oldukça doğru
- 2:** Doğru ya yanlış olabileceğiyle ilgili kararsızım
- 1:** Çoğunlukla yanlış
- 0:** Kesinlikle yanlış

* İyi bir hayat yaşayabilmek için yeterince para ile emekliye ayrılmaya niyetliyim.

* Daha üstün bir güce ya da büyük bir realiteye bağlı olduğuma ve bunlar tarafından sevdiğime inanıyorum.

* Ebeveynlerimin her ikisiyle ya da sadece biriyle hem şimdi hem de geçmişten bugüne birlikte yaşamaktan ve yakın bir ilişki içinde olmaktan dolayı keyifliyim.

* Güzelliği seviyorum. Güzel objeler, olaylar ve şeyler beni hoşnut ediyor.

* Kendime ait projeler üretmeyi seviyorum.

* Zengin bir hayatın pek çok arkadaşıla ve arkadaşlıkla oluşabileceğini hissediyorum.

* Hayatın olumlu bir deneyim olduğuna inanıyorum.

* Parti vermeyi ve partilere gitmeyi seviyorum

* Matematik dersi almaktansa sanat, çizim veya heykel sınıflarına katılmayı tercih ederdim.

* Tatil günlerinin aileyle ve yakın akrabalarla geçirilmesinden yanayım.

* İnce ve pahalı zevklerim vardır.

* Bir evi dekore etmek yapılabilecek en keyifli iştir.

* Sokaktaki sıradan bir insandan daha fazla para kazanmayı ümit ederim.

* Aile üyelerime özel hediyeler almaktan mutlu olurum.

* Tanrı/Evren ve altında yatan gerçeklikle kişisel mânâda anlamlı bir ilişkim mevcuttur.

* Eğer yeteneğim olsa idi, yazabilir, çizebilir ya da bir sanat üretebilirdim.

* Her şeyi onunla konuşabileceğim bir yakın arkadaşım var.

* İyi bir müzik, edebiyat ve sanat zevkine sahibimdir.

* Hiçbir şeyden bir şey çıkarabilmek hünere sahip olmak keyifli bir şey olsa gerek.

* “Para her şeyi satın alamaz ama hayatı daha rahat hâle getirebilir” sözüne katılıyorum.

* Ailemle birlikte zaman geçirmek hem gerekli hem de keyifli bir aktivitedir.

* Hayatla ilgili kendimi hem tatmin olmuş hem de mutlu hissediyorum.

* İyi arkadaşlarla vakit geçirebilmek adına uykumdan feragat edebilirim.

* Yeni bir bina ya da bir ev gördüğümde, ilk önce nasıl durduğuna ve sonra da nasıl kullanılabileceğine bakıyorum.

DEĞERLENDİRME:

Sorulara verdiğiniz cevaplar sadece size ait cevaplardır. Yani doğru cevap diye bir şey yoktur. Farklı değerlerle alakalı hangi cevapları verdiğinizi inceleyin. Puanınız hangilerinde en yüksekti? Hangilerinde en düşüktü? Bu puanlar sizin önemli addettiğiniz şu andaki fikirlerinizi yansıtıyor mu?

Gelecek AY:

Konumuza kaldığımız yerden devam ederek, “Değerleri Çekirdek İnanca Doğru Takip Etmek” başlığını inceleyeceğiz.

İnsan Doğası Değişebilir mi?

Kryon Celsesi, 24 Nisan 2024

Medyum: Lee Carroll, Çeviren: Emine Kayserilioğlu

Selâmlar sevgili varlıklar, ben manyetik hizmetten Kryon. İnsan doğasını değiştirmenin mümkün olduğunu düşünüyor musunuz? Bu büyük soruyu cevaplayabilmeniz için ilk önce insan doğası dediğiniz şeyin katmanlarına bir göz atmalısınız. Bunu bir psikoloğa sorsanız, her bireyin bireysel manada kendini değiştirebileceğini söyler size. Zira kişiler çalışarak, kişiliklerini, görünüşlerini ve farkındalıklarını değiştirebilirler. Hattâ mevcut kültürlerinde henüz sahip olmadıkları daha büyük bir gerçeğe bile uyanabilirler. Bu, onların doğalarının yani aslında insan doğasının değişmesidir.

İnsan doğası nedir? Belirli durumlarda ve belirli koşullarda nasıl davranmaları gerektiğiyle ilgili insanlardan beklenen şeydir. İnsan doğası, diyebilirsiniz ki, tarihin kendini tekrar etmesine neden olan şeydir. Çünkü

insan doğası açgözlülükle doludur. İnsan doğası korumacılıkla doludur. İnsan doğasının biraz barbarca olduğunu söyleyebilirsiniz. Ve bu yüzden savaşlar tekrar tekrar devam ediyor. Bu durum, insan doğasının hem sahiplenici hem de isyankâr bir özelliğe sahip olduğunu gösterir. Elbette tarihi yaratan da işte tüm bunlardır. Bu, hayatta kalmayı önceleyen insan doğasıdır. Asıl konu, bir bireyin uyanıp kim olduğunu değiştirip değiştiremeyeceği değildir. İnsanın bunu yapabileceğini biliyorsunuz zaten. Zira size bunu uzun yıllardır anlatmaktayız. Neredeyse otuz yıldır size kendinizi nasıl değiştirebileceğinizi ve belki de öyle olmak için eğitildiğiniz sert benliğinizi nasıl daha yumuşak bir benliğe dönüştürebileceğinizi öğretmekteyiz. Asıl bahsettiğimiz şey bu değil.

Ya gezegenin doğası vasıtasıyla insan doğasını değiştirme fırsatınız olsaydı? Bu mümkün bir şey mi? Öyleyse soru

şu olurdu: Eğer bunu yapabilirseniz ve yapsaydınız, bu gelişerek devam eder miydi yoksa bir dahaki sefere doğduğunuzda eski insan doğasını mı miras alırdınız yeniden?

Bunlar, sizinle diğer taraf arasında bulunan duvarın (perdenin) reenkarasyon sistemleriyle izah edilen katmanlarıdır. Tüm bunlar sevgili varlıklar, değişmeye başladı. Bu, Tanrı'nın sistemlerinin asla değişmediğini düşünenler için oldukça tartışmalı. Bunu daha önce de söyledik ve duymanız gerekiyor. Haklı olabilirsiniz. Eğer "Tanrı dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır. Kuralları değiştirmeyin!" diyenlerdenseniz, size, "siz de haklısınız" diyeceğiz. Lâkin asıl noktayı kaçırıyor olduğunuzu da size hatırlatmamız gerekiyor.

Tanrı'nın yaptığı bir sistemin değişimlerinden bahsetmiyoruz. Erkeklerin ve kadınların yaptığı sistemi değiştiriyoruz. Yani, insan doğasının başlangıç noktası olan bilinç seviyelerini belirleyen şey, Yaratıcı ile sizin aranızdaki ilişkidir. Yani size şu soruyu soruyoruz: "İnsanlar veya insanlık kalıcı bir fark yaratabilir mi?"

Bu programda ve bu kanallarda üzerinde tartıştığımız değişen sistemler; bir insanın veya insan gruplarının veya hattâ dünyanın kendisinin Yaratıcıyla ilişkisini değiştirmeye başlaması durumunda bunun insan doğasını da değiştirebileceğini söyleyen sistemlerdir. Ve bu sistemler

çoktan başladı. Size, perdenin kalkmaya başladığını söyleyen mesajlar verdik. Şimdi, bu Yaratıcı'nın yaptığı bir şey değil, insanların yaptığı bir şeydir. Dolayısıyla, Tanrı dün, bugün ve sonsuza dek aynı olsa da insanların O'nunla olan ilişkisinin değiştiğini söyleyebilirsiniz. Ve bunun insan doğasındaki bir değişiklik ile ilgisi olabileceğini ve eğer öyleyse de kalıcı olabileceğini düşünüyor musunuz? İşte şimdi, içinde bulunduğunuz bu değişim ve size gelecekle ilgili kehanet tarzında defalarca verdiğimiz bilgiler sayesinde farklı bir bilince doğru ilerlemeye başladığınızda, reenkarasyon sisteminde bir değişim yaratabileceğinize kani olacağınız bilgilere giriyorsunuz.

Sevgililer, hatırlayacağınız gibi size yakın zamanda verdiğim bir mesajda, boyutluluğun da değişeceğini söylemiştim. Bu, bir insanın vardığı yüksek bilinçle, mevcudiyetini hissettiği boyutun gerçekliğini değiştirmeye başladığı anlamına gelir. Evet, öyledir. Lâkin aklınıza şöyle sorular da gelebilir: "Ama Kryon, bu, bazı insanların başka bir boyutta dolaşabileceği, diğer bir deyişle, dünyanın bir boyutu varken diğer bir boyutta da var olabilecekleri anlamına mı gelmektedir? Bu nasıl işlemektedir? Birbirlerini görebilirler mi, göremezler mi?"

Sevgililer, işte burada daha önce söylediğim şeye geliyorum. Fiziki anladığınızı sanıyorsunuz. Ama anlamıyorsunuz. Boyutluluğun A, B veya C ya da bir, iki, beş veya altı

olduğunu düşünüyorsunuz ama bu öyle değildir. Bu dünyada yürüten ustalarınız vardı, hani güzel olanlar. İnsana atfedilen doğanın farklı olduğunu gördünüz mü? İster suyun üzerinde yürüyor olsunlar ister kitlelere olmayan yiyecekleri sağlıyor olsunlar; mucizeler yarattıklarında başka bir boyuttaydılar. Yok oldular mı? Hayır. Bunun yerine, onların sevgisinin, şefkatinin, nezaketinin boyutluluğunu hissettiniz. İşte bu, boyutlulukta meydana gelmiş bir değişimdir.

Filmlerinizin size gösterdiği şey bu değil. Fizikçilerin boyutluluk hakkında bildiklerini sandıkları şey de bu değil. Daha yüksek bir bilinç daha yüksek bir boyutluluğa geçer ve siz bunu hissedebilirsiniz, görebilirsiniz ve birçok kişi de tam olarak bunu yapıyor. Sevgililer, bu enkarnasyonda, bu gezegende bu başınıza geldiğinde, dikkatlice dinleyin. Bu olmaya başladığında, bir uyanış gerçekleşmeye başladığında, ruhunuzu etkilemesi kaçınılmazdır. Ve hayatınız sona erdiğinde ve son nefesinizi verdiğinizde, sisteme geri dönmek için çalışmaya başladığınızda, bunu yanınızda taşıyacaksınız. Baştan başlıyorsunuz.

Bu, sizin kurduğunuz boyutluluk değişimidir. Bu burada gerçekleştiğinde, daha önce de söylediğim gibi, çoğunuz geri döndüğünüzde hiçbir şeyi yeniden öğrenmek zorunda kalmayacaksınız. Yeniden başlamak zorunda kalmayacaksınız. Aynı konularla, aynı problemlerle uğraşmak

zorunda kalmayacaksınız. Zira eğitilmiş bir ruh olarak geri döneceksiniz. Dünyanın nasıl işlediği konusunda şefkatli bir şekilde eğitilmiş olarak geri dönersiniz ve kaldığınız yerden devam edersiniz. Bunu size söylemiştim. Belki bunu tekrar duymaya ihtiyacınız vardı. Şimdi tekrar soruyorum, belki farklı bir şekilde kaçınmazsınız bu gezegene geri dönmesi gerekir ki, gerçekten daha yüksek bir bilinçle devam edebilirsiniz? Bu da insan doğanızı yaşamlarınızın geri kalanı için değiştirdiğiniz anlamına gelir. Değiştiniz.

Bu dünyanın değişmeye başlaması için bunun kaçınılmaz başına gelmesi gerekir? Ve cevap defalarca verdiğimle aynıdır: Dünya karanlık bir oda, hem de çok karanlık bir oda. Daha parlak bir ışığa, daha yüksek bir bilince uyanırsanız, o karanlık odada bir kibrit çakmış olursunuz. Ya da belki de karanlık bir yerde bir deniz feneri gibi hissetmeye başlarsınız. O anda gerçekleşen şey, bunu daha fazla insanın görebilmesidir. Ve daha fazla kişi görebildiğinde, adınızı veya ne yaptığınızı bilmeseler bile, daha parlak bir ışığa uyanmaya başlarlar. Onlara bu tür bir uyanışın, kahkahanın ve neşenin bulaşıcı olduğunu söyleyebilirsiniz. Bu, gezegenin insan doğasındaki yavaş değişimdir.

Göreceli görünmeyebilir ama size tekrar söyleyeceğim, bir yıldız aileniz var. Gerçekten var. Ve bir gün, kabaca tanımladığımız yıldız ailesinin, sizi şu anda çok yakından görebilen, size

değer veren ve bu gezegenin insan doğasını değiştirmesini bekleyen, çok çok uzak gezegenlerdeki varlıklar olduğunu anlayacaksınız. Çünkü şimdi ortaya çıkıp kendilerini tanıtsalar bile, onları yok etmek isteyecek olanlar da olacaktır. Bu, eski insan doğasıdır. Gezegenin geçmişte olduğu gibi barbar doğasıdır ki, şimdi değişmeye başlıyor.

Bu gezegende, kültürel mânâda büyük fark yaratan o kadar çok şey oldu ki. Hattâ bir sonrakiler ve bir sonrakiler bile enkarnasyonlarına en baştan başlamıyorlar. Diğer insanların hakları hakkında ne hissettikleri, bir cinsiyetin ne olduğuyla ve ne kadar değerli olabileceğiyle ilgili düşünceleri ve bunların büyükbabalarının dünyasındaki gibi olmadığına dair fikirleri, cinsiyetlerin nasıl eşit olabileceğiyle ilgili hissiyatları oldukça evrildi. Bu aynı zamanda insan doğasında da bir değişimdir. Size sorduğumuz bu büyük sorunun cevabı: İnsan doğasının değişebileceği ve değişeceği. Ve sevgili varlıklar, yeterince değiştiğinde, yıldız ailesiyle tanışacaksınız. İşte bekledikleri şey bu. İçinizdeki bir değişim.

Bir ışık işçisinin ne yaptığını anlamanızı istiyorum. Onlar sadece dünyayı dolaşıp kendileri ve arkadaşları için fark yaratmazlar. Kristal ağı ne olduğunu biliyor musunuz? Size daha önce kimse söyledi mi? Bu, insanın eylemlerini, duygularını hatırlayan bir ağıdır. Pek çok hassas insanın belki de bir savaş alanına girdiklerinde hissedebildiği ağıdır.

Herhangi bir haritada işaretli değildir ve orada yaşananlar nedeniyle burasının bir mücadele alanı olduğunu bilirler. İşte bu kristal ağıdır. Dünyanın her yerindedir.

Bir ışık işçisi uyanmaya başladığında ne olur? Size söyleyeyim, bu kristal ağı etkiler. Işık kristal ağı etkiler. Şefkat, sevgi, bunların hepsi hatırlanır ve görülür. Bu da gezegenin titreşim katsayısını değiştirir. Yaptığınız şey budur. Lâkin bunu sadece kendiniz için yapmamalısınız. Sadece kendiniz için uyanmayı seçmez iseniz, sizi çevreleyen ve kristal ağı da etkileyen bu alanda bir kolektif bilince uyanırsınız. Tüm bunlar biraraya geldiğinde, gezegeni insan doğasında çok önemli bir değişime doğru itmeye başlarsınız. Artık bunun apaçık ortada olduğunu biliyorsunuz, değil mi? Evet, değişen bazı gruplar var, değişmeyenler de var. Ve tüm bunlar için zamana ihtiyaç duyulacağını da biliyorsunuz. Ama aynı zamanda değişimin içinde olduğunuzu da biliyorsunuz.

Bu aya başladığımızda, size bu değişim ve bu değişimde ne kadar zamanınız kaldığı hakkında bir mesaj vermiştim çünkü sonrasında bile neler olabileceğinin bir zaman sınırı var. Ve tüm bunlar, sevgili varlıklar, insan doğasının değişimine uyuyor. Size iyi bir haber veriyorum. Bu gezegendeki insanlığın gelecekte yüzyıllardır olageldiğinden farklı olması gerçekten mümkün. Bazı şeyler değişiyor, ışık geliyor ve kazanıyor. Ve öyle de oluyor.

